

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krona. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Čehi v predzadnjih in zadnjih dneh.

II.

V moravskem deželnem zboru se je sprejel novi zakon volilne preosnove ter o spremnitvi deželnega reda.

Ta zakon zasluži, da si ga ogledamo nekoliko natančneje, ne le zato, ker je vzbudil po vsej češki javnosti velikanski hrup, ampak i zato, ker je jako poučen, kako se delati ne sme.

Ob začetku zasedanja deželnega zbora moravskega se je bilo bati resnih nastopov čeških poslancev z ozirom na žalostne ponlične dogodke, ki so se zgodili malo prej v Brnu, izzvani po nemškem „Volkstagu“. Da bi se poslance nekoliko postrašilo, so napolnili ob početku zasedanja deželnega zbora celo mesto z vojaštvom in zborovati se je pričelo v senci bajonetov.

Vendar se je takoj pokazalo, da je bil vsak strah neumesten, kajti zborovalo se je čisto mirno in češkim poslancem se ni mudilo nič bolj, kakor da sprejmejo volilni zakon in deželni red, s katerim se zabranjuje Čehom za dolgo dobo vsak napredek v deželnem zboru, to je vsak korak v dosego tistih pravic, ki jim gredo kot tričetrtinski večini deželanov.

Po tem zakonu se ustanovi splošna kurija, ki šteje 20 poslancev, tako da šteje nov deželni zbor 151 poslancev. Od teh jih pripade Čehom 73, Nemcem 46, veleposestnikom 30 in 2 sta virilna. Zbornica se bo delila v tri kurije: češko, nemško in veleposestniško.

Čehi bodo tako sicer najmočnejša stranka — ako bodo nastopali enotno, kar je pa komaj pričakovati — vendar odločevali ne bodo oni, ampak Nemci in veleposestniki.

Po novem deželnem redu je namreč pri vsakem važnem sklepu treba navzočih 121 poslancev — Nemcem je treba zapustiti zbornico in seja je nesklepčna. Dalje mora za spremenitev deželnega in volilnega reda ter volilnega reda v mestne zastope v mestih z lastnim statutom glasovati „za“ vsaj 93 poslancev ne glede na število navzočih.

Najvažnejše stvari baš so za Čeha sedaj nedosegljive. In za to predlogo so glasovali vsi češki poslanci razven 12, ki so podali predlog za splošno in enako volilno pravico in glasno demonstrirali proti novemu redu.

Pomisliti moramo, da se je vse to zgodilo v dobi, ko je ves češki narod gorel za idejo splošne in enake volilne pravice, ki je imela v kratkem prodreti; da so Nemci baš v strahu pred splošno in enako volilno pravico, ki bi jih potisnila popolnoma v ozadje, prišli s svojimi popustitvami, na katere so se Čehi previdno usedli; pomisliti moramo, da se je to zgodilo pol meseca prej, kakor se je imelo pričeti v razpravni zboru razpravljati o volilni reformi na podlagi splošne in enake volilne pravice; da je baš to tisto dejstvo, ki undi dunajski vladi največ opore zato, da obstaja na svojem stališču, na katerem izključuje vsako volilno reformo za deželne zборе na podlagi splošne in enake volilne pravice.

Ako pomislimo vse to, se ne bomo čudili, da je vsa češka javnost obsodila na najstrožji način to ravnanje svojih poslancev, ki tukaj niso govorili z narodom in za narod, ampak brez njega in proti njemu.

In kako brci so dobili s tem češki poslanci v kraljestvu Češkem, ki so se isti čas bojevali za splošno in enako

volilno pravico za deželni zbor češki. Sploh je to čin moravskih poslancev češkega naroda, ki se ne da nikdar dosti obsoditi in bo ostal vedno na njihovem hrbtu kot pečat sramotnega, lahka rečemo izdajstva. „Za“ so glasovali pred vsem Staročehi, na čelu jim dr. Matuš, proti pa je bilo 12 poslancev, pred vsem ljudske stranke, na čelu jim dr. Hybeš, ki je z galerije govoril proti izdajcam dosti dolgo in dosti trpko. — Škoda, da je mogel le protestirati in nič drugega!

Med tem je zboroval dalje i češki deželni zbor, vendar do važnih ukrepov glede volilne reforme ni mogel priti, kar je pravzaprav umevno samoobsebi. Čehi hočejo priboriti, Nemci ne izgubiti; priboriti hočejo i delavci, izgubiti pa ne marajo privilegirani stanovi, zlasti ne veleposestniki, dokler ne morajo. Tako združenim Nemcem in veleposestnikom ni bilo posebno težko zavračati češke zahteve za splošno in enako volilno pravico.

Jako napredovalo pa je vprašanje o svabi vsenčiliškega poslopja. — V Pragi ste sicer dve vsenčilišči, vendar poštenega poslopja nima niti češko niti nemško, ampak posamezne fakultete so nameščene po raznih starih poslopih, pred vsem po nekdanjih samostanih, ki ne odgovarjajo niti najenostavnejšim zdravstvenim zahtevam: vsaka slovenska mestna ljudska šola vam kaže lepše in prijaznejše lice, kakor praška vsenčiliščna poslopja. Saj se je zgodilo, da je novodošli slovenski dijak trikrat obšel vsa poslopja, o katerih je čul, da se v njih predava, pa si ni upal vstopiti v nobeno, ker si ni mogel predstavljati, da bi bilo to vsenčilišče.

V zadnjem času se je važno razpravljalo o pomankljajih češkega vse-

učilišča, zlasti o tem se je mnogo razpravljalo, kako po mačehovsko ga podpira dunajska vlada, ki Slovence prikrajšava, kjerkoli le more. Tozadevna razpravljanja so si pridobila pot i v deželno zbornico in važno se je pričelo misliti o zgradbi novega vsenčiliškega poslopja oziroma vsenčiliških poslopij, kajti še ni gotovo, ali se zgradi enotna stavba ali ne.

Tudi o slabih deželnih financah se je važno razpravljalo, vendar ni moglo priti do zaključka. Edini uspeh je osnova ankete, na podlagi katere se bo v prihodnjem zasedanju razpravljalo o sredstvih, s katerimi bi se dale ozdraviti deželne finance.

To je pa tudi vse, kar se je storilo vsaj nekoliko važnega tekom 45dnevnega zasedanja. In ne moremo reči, da bi bilo to mnogo — saj ni niti zadoščenja, niti najmanjšega ne, za krvavi 5. in 6. listopad.

Deželni zbor češki je nehaj zasedel dne 24. listopada, da prične dne 28. listopada državni. — Pred vsemi drugimi vprašanji so zlasti čehi težko pričakovali tega dne, ko Gantsch imel izreči svoje stališče napram splošni in enaki volilni pravici, od katere je pričakoval ves narod spasenja. Po vseh mestih češke zemlje so se pripravljale velike manifestacije, zlasti pa je Praga hotela pokazati, da je baš ona prvoboriteljica za idejo splošne in enake volilne pravice. Velikanske mase so se zbirale na Kraljevih Vinogradih, odkoder so odkorakale po dveh potih v osmerostopih na staroslavni Staromestni trg demonstrirati za svoje pravice tam, kjer so bile pokopane pred 300 leti, na mesto, kjer je bilo po bitki na Beli gori usmrčenih do 30 čeških velikašev, ki so raje prelili svojo kri, kakor pa

LISTEK.

Blagor v vrtu cvetočih breskev.

Čudna povest.

Češki napisal Julius Zeyer.

(Dalje.)

Mandarin je ogledoval pahljačo in čital stihe z glasom, v katerem se je kazalo občudovanje. Krasoto teh stihov sta tvorila namreč godba besed in umetnost ritma, ki se ne dasta posnemati v nobenem drugem jeziku kakor v kitajskem.

„Ali si to slikal sam? In ali si poleg tega pisal te stihe sam in jih sam zložil?“ vpraša mandarin.

„Vse je delo mojega sina.“

„Tudi ti stih? Kje jih je vzela?“

„Zložil jih je.“

„Vzamem si to pahljačo,“ pravi mandarin in ne da bi vprašal, koliko velja, da očetu pest denarja. Nato ga slišim odhajati iz prodajalne. Čisto malo, samo za dva prsta, razgrnem

zastor, in gledam za njim. Vstavivši se pri nosilnici, poda dami pahljačo in ji čita moje stihe.

„Očarana sem,“ pravi ona, in njen koprneči pogled zažari na meni, in godbo njenega glasu in vonj njene kitice je prinašal k meni lahek vetrič. Med tem prešteje oče denar; toliko, kolikor je veljala pahljača, položi na mizico, z ostankom odide na ulico in ga vrne mandarinu.

„Preveč ste dali,“ pravi suho.

„Toda ti stih so vredni mnogo več, nego sem vam dal.“

„Jaz prodajam pahljače in ne stihov.“

„Daj ta prebitek svojemu sinu.“

„Nima nikakih potreb na svojo odgovornost. Pomaga mi samo slikati.“

Dama se dotakne s kitico glave mandarinov, in kakor da so mu vonjajoči cvetovi šepetali voljo krasne gospe, se vrne ta z očetom v prodajalnico in pravi: „Čuj me, starče! Zdi se mi, da je tvoj sin dobro odgojen. Sestava te pesmi ni lahka, niti običajna, pisava je nenavadno elegantna,

slikanje izdaja nežen čut in okus. Ta mladenič me zanima. Koliko je star?“

„Danes je končal sedemnajsto leto.“

„No, kaj bi rekel, če bi ga vzel jaz k sebi? Ali bi se težko ločil od njega?“

„Mislim kakor prislovica, ki pravi: V otročji dobi so ljudje podobni ptičem, živčim v tolpi v gozdovih. Ko dorastejo, zletijo vsak na svojo stran.“

„To tvoje naziranje hvalim. Torej ga pošlji k meni takoj jutri. Sem namestnik Panju.“

Če bode tvoj sin tak, kakor si ga mislim, in če bo hotel, naj živi v moji hiši. Imam otroke, katerim bode njegova družba koristna. On sam se lahko v moji hiši razvija v modrosti, kajti k meni prihaja mnogo znamenitih mož. Sam ga popeljem enkrat na pot življenja. Sicer ti ga pa ne jemljem, daleč mu ne bode do tebe in lahko te obišče, kolikorkra hočeš.“

„Bodi ti hvala in sreča, gospod,“ se prikloni moj oče globoko. Mandarin in njegova žena izgineta, in za njima

ne ostane drugega kakor nežen vonj cvetov „lan“ in svitel zar na dnu mojega srca.

Drugi dan sem se odpravil na pot, in srce mi je tolklo slasti, ko sem zagledal v solncu visoko hišo mandarinovo s stolpi, pokritimi z zlato streho, pod katero so se zibali zvonovi, zvoneč ta hip kakor odmev pomladne nevihte. Mislim sem na njo, ki je živela med temi ponosnimi stenami iz belega marmorja, in zdelo se mi je, da so prerevne v primeri z ono krasoto, kateri so služile za bivališče. Mandarin Panju me je sprejel prijazno. Očividno sem naredil nanj dober vtis, kajti pozval me je, da bi z njim obedoval. Potem je poklical svoje otroke in mi rekel, naj se zabavam z njimi. Tekali smo po vrtu, bili kakor metalji. Ljubil sem jih takoj zaradi njihove matere. Pri-povedoval sem jim bajke, vozil se z njimi v čolnu, vil jim vence najrazčilnejših in najčudovitejših oblik, kar jih je jako zanimalo. Nato so me vedli v stolp, v katerem je skrival njihov oče svoja orožja, krasne tkanine in

bi bežali pred protireformacijo, kakor je to storilo 30.000 — 40.000 čeških rodbin. Tu, na mestu, kjer govori vsak kamen o nekdanji moči in slavi češki in o poznejših krivicah, ki so se godile narodu češkemu stoletja, so se zbrale zopet češke mase vseh stanov in govorili so govorniki vseh strank — razun staročeške — in vsi so bili edini v tem, da ideja splošne in enake volilne pravice mora prodreti in da se ž njo morajo vrniti narodu i stara zgodovinska njegova prava. — Poročalo se je tudi o tem, da se je v državni zbornici izrekel Gautsch za volilno preosnovo, in upanje je postalo še večje.

Mrak je pričel zavijati mesto v svoje bajno krilo, od daleč se je začul mogočen glas kakor oddaljeno grmenje, kakor silno šumenje morskih valov, prihajal je vedno bližje in bližje in po vsem trgu se je razlegal iz 200.000 grl urnebesni „Kde domov můj?“ in za njim „Hej Slovani“ in „Bývali Čechové“. Mogočne, srce pretresujoče pesmi, mogočen prizor, v katerem izginja vera v moč posameznikovo in se prične verovati v moč narodovo.

Počasi so se razšle množice, ne sluteče, kaj vse plava v ozračju, nevidno in neslišno, pa priteče kot vihar.

Da Nemci niso prijatelji Čehov, to je stara stvar, najmanj pa so bili v borbi za idejo pravičnosti, ki je pretela, da strmoglavi njihovo nemško nadvlado v Avstriji.

Drugi so bili veleposestniki, ki so komaj čakali, kako bi se maščevali nad prvim prvoboriteljem za idejo enakosti, ki jim ima iztrgati iz krivičnih rok stare, nikdar zaslužene privilegije.

Bila je tu i praška policija, ki se je ošramotila s svojim ravnanjem dne 6. in 7. listopada pred vsem svetom in je hotela sedaj oprati na nekak način svoje krvave roke, hotela je imeti upor in kri, da bi mogla kazati na svoje žrtve: „Glejte, ti uporni dijak! to so tiste nedolžne žrtve!“

In z vsemi v zvezi in vsem na čelu je bila slavna vlada Goutscheva, enako prijazna veleposestnikom, Nemcem, kakor i vsem špiceljem. In ta slavna vlada si takrat še ni bila na jasnem, kako ustreči svojim ljubim Nemčkom, kako ohraniti nemški značaj avstrijskega parlamenta in zato takrat še ni bila odkrita prijateljica volilne reforme. In to še danes ni, kakor je znano, udala se je le pod pritiskom ulice. Zato je pa hotela vdariti tistega, ki je najbolj pritiskal. — In vsi ti štirje važni činitelji so šli na delo in bilo se je bati najhujšega.

množico starih porcelanastih posod. V Evropi nima nihče pojma o krasoti in dragocenosti teh posod. Kitajci jih skrivajo pred tujci, da bi jih ne oskrunile oči barbarov, in zakon s smrtjo kaznuje izdajalca, ki bi se pregrešil tako daleč, da bi jih prodal Nekitajcu ali odpeljal preko meje. Mogočnost teh zbirk me je oslepila. Tako mi je potekel dan in proti večeru me je pozval Panju na vrt z željo, da bi mu zapel. Imel sem s seboj svojo lutnjo iz akacije in z boječim korakom sem šel proti paviljonu, kjer me je pričakoval. Stoletni orehi so tam širili senco in trpek vonj. Temnomodra voda nmetnega jezera, pokritega z vodnimi lilijami, je tiho pljuskala pod oknom, in nasproti je stal na majhnem otočiču nekak šotor iz ebenovih drog in zavese, lesketajočih se kakor rosa. Za šotorom je zapadalo solnce v gozd modrih peonij in rdeči njegovi žarki so profilovali na prosojni šotorovi zavesi čudovito krasno postavbo dame, v kateri sem takoj spoznal ženo mandarina Pauju. (Dalje prihodnjic.)

Po vseh velikih mestih se dogajajo izgredi dan na dan, zlasti v pondeljkih so črne kronike dolge. Razumevno je samoobsebi, da po takih dogodkih, kakor so se vršili v Pragi 6. in 7. pa 28. listopada, tudi pretepačem srce nekoliko vzraste. In v resnici je bilo tiste dni v Pragi več pobojev kakor navadno. Ne moremo trditi, da so bili vsi ti najeti od Nemcev in od policije, gotovo pa je, da je policija mnogo zakrivila s svojo vzorno nemarnostjo. Prav tista policija, ki je par dni prej razumela vse svetovne jezike, ako se je govorilo na ulici le polglasno in vsako večjo družbo takoj razgnala, je bila te dni slepa in gluha. Velik pretep se je vršil prav pred njenim nosom, na mestu, kjer najdete vedno 10 do 20 policajev in tu se je moralo klicati stražo celo uro, predno jo je bilo najti. Takih in in enakih slučajev je bilo na desetine in potem naj bo še kdo, ki ne bo prišel na misel, da se je to dogajalo nalašč, namenoma in sicer iz slabega namena.

In nemški listi so bili takoj na mestu. Vsako muho so napihnil v kamelo, iz vsake niti so spredli dolgo in debelo vrv. In te vesti so prinašali iz same peklenke zlobnosti pod zaglavjem: „Weitere Excesse“, kakor da bi imeli ti pretepi kaj opraviti z demonstracijo za splošno in enako volilno pravico. Zlomislno so se raznašale i po sami Pragi med češkim prebivalstvom vesti o generalnem štrajku, o nasilju proti Židom in podobne laži, o katerih se nikomur niti sanjalo ni.

Veleposestniki so to prekrasno znali uporabiti in Gautschu se ni nič bolj mudilo, kakor verovati praznim izmišljotinam nemških listov, ki so v par dneh same pričele pridigovati, da je v Pragi in na Češkem mir, videč, kako take vesti škodijo trgovini, pri kateri so glavni interesentje baš Nemci in Židi. Vendar se je to zgodilo že nekoliko pozno, kajti od vseh strani je romalo na češko vojaštvo in povsod so se pripravljali še novi polki, da odrinejo vsak trenotek. — Bila je to javna in nesramna provokacija češkega naroda, no, ta je videl, za kaj se gre in ni hotel igrati vloge kalina na limanici.

Ko so vprašali češki poslanci, zakaj vse to, je odgovoril Gautsch, da za potlačanje morebitnih nemirov in da vojaštvo ne bo rabilo sile, ako ne bo prisiljeno.

Ali je to odgovor? Za morebitne nemire! Kdaj se je čulo, da se je pošiljalo kam brez vsakega drugega vzroka vojaštvo, samo za morebitne nemire? Vojaštvo se pošilja takrat, kadar nemiri so, ne pa za morebitne nemire. Vojaštvo bo rabilo silo, le če bo prisiljeno. Ali ni to nesramno? Ali se rabi sila tudi, kadar ni potreba? Ali je vojaštvo zato tu, da bi samo delalo nasilje? Mislimo da ne, ampak za vse kaj drugega, vendar najnazadnje zato, da bi provociralo narode.

Najdrznejše pa je bilo to, kar je govoril minister notranjih zadev o praških dogodkih, in ni čuda, da se je nad tem zgražala cela češka javnost. Med drugim je rekel: „Dne 5. listopada je nosilo več demonstrantov javno revolverje in bate, s katerimi so silili mimoidoče, da se priklopijo sprevodu. Na stražni oddelk pri Kazanu na Prikopih se je začel pravi ogenj s kamenjem, kosi železa in drugimi predmeti. Mnogo uradnikov in stražnikov je bilo tu obstreljenih in ranjenih... stavile so se barikade, s katerih se je streljalo na vojaštvo... Iz oken so metali razne predmete in vliвали vrelo vodo. V več ulicah so napravili iz žice zanjke za konje... Po listopadovih nemirih se policija ni mogla več zadovoljiti s tem, da bi se branila napadom, ampak morala je kar najstrožje skrbeti,

da zabrani vsak poulični nered. Praška policija je pokazala v kritičnih dneh toliko požrtvovalnosti in javnega izpolnjevanja dolžnosti, da se morajo vsi napadi nanjo zavrtni...“

Res, dosti predrznosti je treba, da se veruje poročilom praške policije in da se taista oznanjajo v državni zbornici od notranjega ministra kot gola resnica. Čudno, čudno, da niso zapele po zbornici zopet znane češke trobentice. Dosti samozatajevanja je pač to moralo veljati češke poslance.

Vendar to še ni najhujše, kar si je izmislila vlada, da kaznuje Čehe. Takoj po 28. listopadu se je namreč pričelo z zasledovanji. Orožniki so hodili po hišah, izpraševali so o malenkostih, da bi človek niti ne mislil, da se o takih stvareh tudi spleča govoriti. Povsod, po Češkem in Moravskem se je natančno poizvedovalo, kdo je govoril na tem in onem shodu in v vseh govorih se je iskalo veleizdaje. Poizvedeli so se i ljudje, ki so nosili organizacijam na čelu tablice z napisi in že samo ta čin je zadostoval, da se je dotičnika spravilo za teden dni pod ključ. O vseh delavskih vodnikih se je natančno preiskovalo, kaj in kako so kje govorili in povsod sodne preiskave. Taka se je vpeljala i proti praškemu vseučiliškemu profesorju Masaryku zaradi govora, ki ga je govoril na nekem praškem ljudskem shodu za splošno in enako volilno pravico, vendar se je pozneje vstavila. Demonstrante so lovili povsod in jih brez usmiljenja kaznovali. Dne 20. grudna pret. l. je bilo obsojenih v Olomocu 7 takih zločincev na 80 mesecev težke ječe. In sedaj se sliši zopet, da je bilo obsojenih v istem mestu 19 oseb na 121 mesecev in 26 dni težke ječe, enajst med njimi 4—8 mesecev, vse zaradi izgredov dne 28. listopada.

Preganjanja trajajo še do danes. Vendar je prineslo pred par dnevi iz zanesljivega vira „Pravo lidu“ — glasilo socijalnih demokratov — novico, da jim misli vlada napraviti konec in da zaradi njih prestavi i nekaj okrajnih glavarjev — v zahvalo, da so se pridno ravnali po njenih predpisih.

Dva velika uspeha moramo zaznamovati zadnji čas v češki politiki: Čehi so se oprijeli velike in pravične ideje in znali so osredotočiti okoli nje vse, kar je v narodu ljudskega in naprednega. Ideja splošne in enake volilne pravice je prodrla pred vrata osrednjega parlamenta in največji cilj bodočega leta je, da vstopi vanj neokleščena in da se razširi odtod v enaki obliki i v vse deželne zборе.

V zvezi z razširjenjem ideje splošne in enake volilne pravice je pa še drugi uspeh, ki se lahko zapiše kot aktivum l. 1905.: Padla je velika zmota češke politike, ki se je opirala na takoimenovano historično plemstvo. To plemstvo je bilo cokla vsega narodnega napora, kletev vseh naprednih idealov. Kakor hitro da se je izrekel narod češki dne 28. listopada m. l. tako enotno za volilno enakost, takrat je padla maska, ozval se je Thun in Schwarzenberg s svojimi blasfemijami in ljudstvo jih je razumelo.

28. listopad l. 1905 in njegovo delo. (Dalje prihodnjic.)

Narodna avtonomija.

Vprašanje narodne avtonomije je ono vprašanje, katero se bode v najbližji bodočnosti moralo rešiti; Avstrija bode na znotraj le tedaj trdna in zmožna kot velevlast napredovati, ako bodo prenehali oni malenkostni boji za uradniška mesta in za ustanovitev vsake šole in se bodo posamezni narodi na prosvetnem in gospodarskem polju povzdignili. Od raznih stranij se je priporočala narodna avtonomija kot

edino sredstvo za ozdravljenje nezdravih političnih razmer v Avstriji, katere grozno škodujejo ugledu države in ovirajo njen razvoj.

Narodna avtonomija je združenje pripadnikov ene narodnosti v eno upravno skupino brez ozira na sedanjo razdelitev narodov v posamezne kronovine, tako n. pr. združenje kranjskih, koroških, primorskih in štajerskih Slovencev v zedinjeno Slovenijo. Namen iste je dati vsaki narodnosti lastno zakonodajstvo in samoupravo v vseh kulturnih in narodno-gospodarskih zadevah. V to svrhu naj se ustanovijo narodni parlamenti na podlagi splošne, enake, neposredne, tajne volilne pravice, in upravne oblasti in javni zastopi naj se razdele po narodnostih.

Ideja združenja vseh Slovencev se je pojavila že l. 1848., a neugodne politične razmere naslednjih let so uresničenje te ideje zabranile. Vendar pa ni ta zahteva za vselej potihnila, ampak z mogočno silo bruhnila na dan za časa naše najslavnejše politične dobe, za časa taborov. Ves slovenski narod, kateri je v nepreglednih vrstah romal k taborjem, je tamkaj odločno povzdignil glas po zedinjeni Sloveniji. Žalibog je kmalu na to nastal v središču Slovenije, na Kranjskem, oni bratomorni boj, kateri je pristaše obeh strank odvrnil od zastopanja vseslovenskih interesov in je strankarsko strast tako povečal, da mnogokrat nastopajo privrženci teh kranjskih strank v škodo celokupnega slovenskega naroda. V tem za celi narod tako nevarnem boju, kateri se je prenesel tudi na Goriško, se je pozabilo na zedinjeno Slovenijo; tlela pa je ta za biti in nebiti slovenskega naroda merodajna zahteva v srcih posameznikov in, kakor kažejo razna znamenja, bode ista v bližnji bodočnosti prišla na dnevni red in spet združila v poslednji uri vse Slovence.

Isto stališče, kakor je zavzemamo Slovenci na Štajerskem, Koroškem, Trstu, Goriči in (v zvezi z Hrvati) v Istri, stališče precejšnje manjšine proti večini nam skrajno sovražne narodnosti, katera sistematično deluje v našo pogubo, zavzemajo Nemci na Češkem in Italijani na Tirolskem, katerih upravičene zahteve na kulturnem in gospodarskem polju so se vedno izpolnile (saj imajo Nemci na Češkem več ko dovolj raznih šol, strokovnih, srednjih in visokih na podlagi nemškega učnega jezika; precej dobro je tudi preskrbljeno za Italijane na Tirolskem), so vendar zahtevali posebne deželne šolske svete in deželne kmetijske družbe češ, da le na ta način morejo varovati svoje narodne intesese. Nemci na Češkem so dosegli oboje, Italijani na Tirolskem do sedaj še le posebno kmetijsko družbo in se bojujejo za dosego posebnega deželnega šolskega sveta, katerega bodo, kakor se sliši, v najkrajšem času dobili.

(Dalje prihodnjic.)

Sokolski vestnik.

— Odbor Celjskega sokola opozarja vse člane še enkrat, da se vrši v soboto 20. t. m. redni občni zbor, na katerem se bode posvetovalo o Sokolskem domu v Celju, tedaj o zadevi, ki interesira vse celjske Slovence. Zato pričakuje odbor, da se udeležijo vsi naši rodoljubi tega velevažnega zborovanja.

— V. izkaz prispevkov za Sokolski dom v Celju. Kvartavci v „Narodnem domu v Celju 27 K 50 v; gosp. Jožef Mahkovec v Trbovljah 5 K; g. Ivan Šepic, veleposestnik v Konjicah, 20 K; g. dr. Alojzij Brenčič, odvetnik v Celju, 20 K; g. Ignac Šimenc, ščetkar v Celju, 1 K; Neimenovana gospa 50 K;

Neimenovana gospica 10 K; g. dr. Fran Ilesič, c. kr. profesor v Ljubljani, 2 K; g. dr. Fran Munda, odvetnik v Ljubljani 10 K; g. Peter Skala v Žalcu 2 K; g. Jakob Rainer, učitelj v Hrastniku, 1 K; gospa Ana Spollec v Gradcu 10 K; g. Simon Wutt, c. kr. davkar v Brezjah, 2 K; g. dr. Alojzij Fohn, c. kr. rjži deželnosodni svetnik v Ljubljani, 1 K; č. g. Josip Valenčak, župnik v p. Šoštanj, 3 K; g. Valentin Kopitar, upravnik „Slov. Naroda“ in „Zvona“ v Ljubljani, 5 K; g. Fortunat Osovnik, trgovec Ljubno, 1 K; g. Rado Tušak, učitelj v Mozirju, 2 K; Neimenovani 30 K; g. Minka Moosova 2 K; g. Franc Vozjak, učitelj pri Sv. Križu, 3 K; gg. Ana in Norbert Zanier, veleposestnika v Št. Pavlu v S. d., 50 K; g. Dragotin Hribar, tovarnar v Ljubljani, 20 K; g. dr. Benjamin Ipavc, zdravnik i. t. d. v Gradcu, 15 K; gospod dr. Maks Pregl, zdravnik v Vuzevici, je nabral med tamošnjimi rojaki 42 K in sicer so darovali: gospa Marija Pahornik, veleposestnica v Vuhredu in g. Fr. Pahernik, inženir istotam, po 10 K; gospica Pepica Robič 5 K; g. Ivan Robič, učitelj, in Neimenovani po 4 K; č. g. Pregelj Fr., kaplan, č. g. I. Jurčič, nadžupnik, g. dr. Makso Pregl, zdravnik, gosp. Tone Mravljak, župan v Vuzevici po 2 K; g. Emerik Mravljak, tržan, 1 K; g. Jos. Prosenč, zavarovalni reprezentant itd. v Ljubljani, 10 K; g. Fran Vošnjak, hišni posestnik in pekarski mojster v Celju, 10 K; gospica Niki Kosijeva, učiteljica na Teharjih, je nabrala pri gostiji vrlega teharskega narodnjaka g. Jože Šušteriča 24 K 60 v. darovali so: g. Niki Kosi 4 K, g. dr. Fr. Štor, odvetnik itd., g. Lovro Šah, nadučitelj, g. Tinko Stojan, mizarski mojster, vsi po 2 K; gospa dr. Štorova, gospa Ninca Šahova, nadučiteljeva soproga, gospa Rezika Šušteričeva, g. Jože Podgoršek, g. Jože Šušterič, g. Jože Gajšek, gosp. Jože Krajšek (Pačovšek), gosp. Martin Gajšek, g. Anton Štante, gosp. Franc Gajšek, g. Neža Gajšek, g. Fr. Štor (Loški), č. g. Jan. Čemažar, kaplan, vsi po 1 K; g. Jože Štor 1 K 20 v, gosp. Franc Gajšek Gajski 40 v; g. Fran Praprotnik, nadučitelj v Mozirju, 2 K.

— **Občni zbor „Žalskega odseka Celjskega Sokola“**, ki se je vršil v sredo 10. t. m. v restavraciji brata Em. Kukeca, je bil zvečine le od telovadcev obiskan. Par podpornih članov samo je pokazalo, da se res zanima za napredek Žalskega Sokola. In napredoval je ta odsek v zadnjem letu mnogo — tako, da stopi pred javnost po svoji triletni skušnji kot zdrava organizacija, ki temelji na pravi sokolski ideji. Da se sokolska misel prav razumeva, videli smo na tem občnem zboru. Br. Lipold je povedal nekaj navodil, kako širiti duševno obzorje članov Sokolov — čvrst in krepak naj bo vsak Sokol po telesu, čil in bister pa naj bo tudi njegov duh, tako le bomo vzgojili v narodu prave sile, ki kljubujejo vsem sovražnim navalom.

Iz tajnikovih in vaditeljevih poročil povzamemo, da se je odsek udeleževal marljivo vseh večjih narodnih vesellic, priredil več izletov, kjer je nastopal pri javni telovadbi — povprečno je 16 telovadcev posečalo dvakrat na teden telovadnico.

Letos razvije društvo tudi svojo zastavo — rodoljubne dame iz Žalca in okolice so pridno nabirale domeske — z zadovoljstvom in zahvalo se je konstatiralo, da je našel odsek v njih požrtvovalne sodelavke.

Na občnem zboru so se prečitale in sprejela pravila „Žalskega Sokola“, ki se upošljejo koj politični oblasti.

Novo izvoljeni odbor se je sledeče konstituiral: Eduard Kukec, predsednik; Franc Brinar, podpredsednik; Josip Hvalenc, tajnik; Rudolf Sartory, bla-

gajnik; Vilko Kukec in Franc Pikl, odbornika; Albin Mikuš in Franc Nidorfer, odb. namestnika; Ivan Perger, orodjar; Rajko Vrečer in Franc Lipold, računsko pregledovalca.

— **VI. izkaz darov „Savinjskemu Sokolu“**. Br. podstarosta Aug. Drušar, c. kr. notar v Gornjem dradu nabral med svojimi znanci 48 K 44 vin. in sicer: gg. Zmaslav Bohinec, potnik Dunaj 1 K; J. Umberger, potnik Ljubljana 2 K; Josip Mikuš, pos. in gostilničar Gornji grad 3 K + 4 K; Franc Šarb, pos. in gostilničar Gornji grad 4 K; Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar Ljubljana 3 K; Ivan Pfibil, podravnatelj banke „Slavije“ Ljubljana 2 K; dr. Al. Praunseis, zdravnik Ljubljana 3 K; dr. Al. Kokalj, odvetnik Ljubljana 2 K; dr. S. Doljan, c. kr. sodnik Žužemberk 2 K; Pavel Lozar, trgovec Ljubljana 3 K; br. Lavoslav Schwentner, knjigotržec Ljubljana 10 K kot udnino; Ivan Mejač, trgovec Ljubljana 5 K; J. Logar, dežel. urad. Ljubljana 2 K; Sta. Lucia — Gornji grad 2 K 33 vin. — Vsem darovateljem, kakor tudi dragemu bratu nabiratelju sokolska hvala! Nazdar!

— „Savinjski Sokol“ opozarja slavno občinstvo na svojo maškarado, ki jo priredi dne 17. svečana t. l.

Svetovno-politični pregled.

— **Državni zbor** bode, kakor se uradno javlja, se sešel dne 30. t. m. in ne, kakor so listi poročali, dne 24. t. m. — Zastopniki strank gosposke zbornice se posvetujejo glede preosnove gosposke zbornice. — Zadnje dni se je govorilo o tem, da bi se poklicalo v ministrstvo 3 zastopnike iz državnega zbora, da bi se na tak način ministrstvo nekako parlamentariziralo. Govorilo se je, da bi bil vstopil Čeh dr. Pacak, Poljak dr. Dzieduszycki (Dzieduśicki) in Nemeč dr. Derschatta. A spoznali so, da trenotek za to se ni ugoden.

— **Ogrski dogodki**. Na Ogrskem postajajo razmere naposled že res dolgočasne. Nemoč, odn. onemoglost Košutovcev, ki se ne morejo odločiti k samozavestnem koraku, na drugi strani omahovanje in vedno pogajanje vlade z njimi, vedno nove vesti o miru in čez dve minuti o popolnoma novi situaciji, vse to človeka naposled utruja.

— **Bolgarsko-italijanska trgovinska pogodba**, ki stopi na mesto l. 1897 sklenjenega provizorija, je bila podpisana dne 16. t. m.

— **V zadevi srbsko-bolgarske carinske zveze** je začela, kakor je bilo naravno to pričakovati, avstrijska vlada popuščati. Pač sama mora čntiti, da je v diplomatskem oziru podlegla slovanskima državama na jugu. Sedaj ne stoji več na stališču, da se ima zveza opustiti, pač pa se bodo nadaljevala pogajanja za trgovinsko zvezo s Srbijo in Avstrija bo zahtevala samo spremembe nekaterih točk v srbsko-bolgarski pogodbi. Vsak trezen človek je moral pričakovati, da Avstrija ne bo kar na lahko roko vzela pogodb s Srbijo in Bolgarsko, ker sta baš ti dve državi skoraj največje prometno polje za Avstrijo.

— **Ruski dogodki**. Po Ruskem, posebej v Petrogradu, še vedno zapirajo razne sumljive osebe, tako da so zaporji že vsi prenapolnjeni. — Car Nikolaj je poslal predsedniku sv. Sinoda, petrogradskemu metropolitu Antoniju, pismo z vsebino, naj se določi čas za sklicanje zborovanja, ki ga žele vsi verni sinovi pravoslavne cerkve, da se konečno izvedejo v sestavu ruske narodne cerkve preosnove na temelju ekumeničnega zakona. — Gruzinska duhovščina v Kavkazu je sklenila, da

dne 27. t. m. pretrga vse vezi s svetim sinodom ter proglasi gruzinsko cerkev za neodvisno in samostojno. — Od 28. t. m. naprej bodo dovoljena volilna zborovanja za volitve v gosudarstveno dnuo.

— **Volitev predsednika francoske ljudovlade**. Zadnji dnevi so bili burni za Francosko. Z napetostjo se je pričakovalo, kako neki izpade volitev novega prezidenta francoske republike; kakor znano, se je Loubet odpovedal zopetni izvolitvi; dne 18. februarja poteče njegova službena doba in dne 17. t. m. se je volil za nadaljno dobo 7 let novi predsednik. Nastopilo je več kandidatov, med njimi v prvi vrsti sta prišla v poštev Fallières (Faliér) in Doumer, sedanji predsednik francoske zbornice. Fallières je bil kandidat vseh svobodomiselnih republikancev, Doumer kandidat nacionalistov, ki so na Francoskem vse drugo nego zvesti privrženci ljudovlade, ter vseh konservativnih življev. Zmagala je republikanska misel, zmagal je Fallières s 449 proti 371 glasovom. Nepopisno je bilo navdušenje, ko se je izvedelo za izid volitev. Podpredsednik senata Ribot ga je nagovoril sledeče: Kongres je z izvolitvijo Fallièresa predsednikom republike zažostil mišljenju republikanske Francoske, da je treba na njenem čelu vzvišenega in zvestega sina ustave in postav, moža, ki ima jaseen pogled in trdnega duha in more ukrepati o političnih in socialnih potrebah ter more stati s svojimi nasveti vladi vedno ob strani. — Fallières je odgovoril, da bode vsikdar vedel ceniti veličastni republikanski izraz mnenja. Ustavo hoče spoštovati in njegov uzor hoče biti vsikdar Loubet, ki je tolikokrat dokazal svoj pogum, svojo modrost, domoljubje in nesebičnost. (Fallières, novi predsednik francoske republike, je rojen 6. novembra 1841 v Menzinu (dep. Lot et Garonne), je dovršil pravo; 20. februarja 1876. je bil voljen poslancem, in s tem se začne njegova življenjska pot, polna slave in časti; od l. 1880. naprej je bil osemkrat minister, tudi ministrski predsednik; l. 1892 je bil voljen senatorjem, in takrat se je zaprisegel, da ne prevzame nobene časti več. A vendar je bil voljen predsednikom senata — in sedaj mu je dana najvišja čast — predsedništvu mogočne francoske republike!)

— **Volitve na Angleškem**. Kolikor moremo soditi iz dosedanjih poročil o izidu volitev na Angleškem, je prodrla liberalna lista kandidatov naravnost z ogromno večino. Voljenih je doslej 168 liberalcev, 51 nacionalistov, 31 zastopnikov delavske stranke in 74 unijonistov. Liberalci so priborili 87, delavska stranka 21 in unijonisti 2 mandata. Tako je torej zmagala pri sedanjih volitvah misel svobodne trgovine proti zastopnikom carinskega varstva, ker edino za to se je šlo pravzaprav pri teh volitvah.

— **Maročanska konferenca**. Dne 16. t. m. ob 3/4. se je počela konferenca. Predsednikom je bil voljen vojvoda Almodovar. V svojem nagovoru je povdarjal, da so si vse vlasti edine v tem, da se mir, red in blagostanje v Maroku da uvesti le potom reform, ki slone na trojni podlagi suverenosti sultana, nedotakljivosti njegovih držav in enakosti v trgovinskih zadevah t. j. odprtih vrat. Zaupanje, ki je gojimo vsi v civilizatorični uplivu miru in trgovine, nas navdaja z nado, da bi bile te reforme še bolj učinkujoče, če bi se organizirali policijski oddelki, in če bi se storil konec utihotapljanju orožja. Medsebojno spoštovanje medsebojnih koristi in želja, medsebojne korist spraviti v skladnost, morajo poleg suverenosti sultana in nedotak-

ljivosti njegovih držav biti naša vodnica zborovanja. — Francoski pooblaščenec Revoil je govoril v smislu predsednikovem. — Predlagalo se je, naj se vprvo reši vprašanje utihotapljanja orožja. — Prva seja je napravila na vse udeležence dober utis.

Slovenske novice.

Štajersko.

— **Narodna godba v Celju** priredi, kakor smo že poročali, v nedeljo 21. t. m. v veliki dvorani „Narodnega doma“ svoj veliki društveni koncert. Na vspredu bodo skladbe najboljših skladateljev, ki se po večini v Celju še niso izvajale, in bodo nudile občinstvu gotovo izreden užitek. Začetek koncerta je ob 8. uri. Vstopnina: 60 v, za dijake in vojake 40 v. Podporni člani godbe so vstopnine prosti. Z ozirom na velike stroške prireditve se predplačila najhvaležneje sprejemajo. Natančni spored godbenih točk dobival se bode pred koncertom pri blagajni. Na mnogostransko izraženo željo vršil se bo koncert pri pogrnjenih mizah. Vabljeni so vsi p. n. podporniki godbe in vsi ljubitelji taiste, vsi celjski in okoliški Slovenci, da se udeležijo koncerta v najobilnejšem številu.

— **Občni zbor „Slovenskega delavskega podporn. društva v Celju“** se vrši v nedeljo, dne 21. prosinca t. l. ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih. Ako ni isti ob 3. uri sklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor pri vsakem številu. Ker se bodo razpravljale važne stvari, je želeli obilno udeležbe.

— **Za „Dijaški dom v Celju“** sta darovala gg. Konrad in Aneta Elsbacher v Laškem trgu 20 K namesto venca na krsto g. Franc Strgarja star. Srčna hvala!

— **Za splošno in enako volilno pravico** so se izrekle občine: Sodinci (pol. okr. Ptuj), Brezje (pol. okr. Brežice), Boreci (pol. okr. Ljutomer), Očeslavci (pol. okr. Ljutomer), Lukavci (pol. okr. Ljutomer), Biš (pol. okr. Maribor), Bezovica (pol. okraj Konjice), Podsreda (pol. okraj Brežice), Kapela (pol. okr. Ljutomer).

— **Umrl je v Celju** minoli torek nadporočnik August Jandourek.

— **Dame in gospe**, ki se žele udeležiti plesnih vaj za „Kolo“, se vabijo na sredo, dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer k vaji.

— **Vrli Slovenci starodavnih znanih Teharij** so vložili takoj, ko so izvedeli o sklepu pl. Lehmana, in nam vposlali za našo zadnjo številko prepozno, sledečo vlogo:

Slavni okrajni zastop Celje!

Proti sklepu, oziroma odredbi c. kr. vladnega komisarja, sedaj c. kr. okraj. glavarja, g. pl. Lehmana kot začasnega vodje okrajnega zastopa Celje z dne 12. januarja 1906 šte. 1817/1905, s katero se je podelil mestni občini Celje skozi 40 let vsakoletni prispevek po 2000 K za napravo vodovoda, vložimo podpisani udeleženci teharske občine pravočasno nastopni

priziv:

Proti zgoraj navedenemu sklepu c. kr. vladnega komisarja kot začasnega vodje okrajnega zastopa Celje podajamo podpisanci iz nastopnih razlogov našo pritožbo, oziroma priziv:

Sklicujemo se na §§ 48, 49, 53, 81 postave z dne 14. rožnika 1866. l. šte. 19, zbirka dež. zak. za vojvodino Štajersko, iz katerih je vsakteremu razvidno, da je zgoraj navedeni sklep začasnega vodje okrajnega zastopa Celje popolnoma nepostaven in neveljaven. Pri tem je v prvi vrsti omeniti, da nima celi celjski okraj nobene interesa na tem, ako se v Celju

pije voda, vino ali pivo itd., ter da celjski vodovod ne bo dajal interesentom celjskega okraja, itak preobloženim davkoplačevalcem, nobene koristi, ker je veliko takih, ki leto dni v mesto Celje ne pridejo, in če mora že kdo iti v Celje, ne pije vode, kakor tudi ne jemlje moke iz „Cillier Stadtmühle“, za katero tudi okrajni zastopnik prispeval niti vinarja, kakor tudi ne za „Studentenheim“, „Deutsches Haus“, „Waldhaus“, „Schlachthalle“, ledenico, plinarno itd. itd.

Tudi niso tisti pogoji dani, o katerih govori § 49 zgoraj navedenega dežel. zakonika, namreč, o skupnem premoženju in o skupnih potrebščinah celega okraja. Na tak način bi lahko zahtevala vsaka vas za se posebni vodovod, katerega bolj potrebuje kakor mesto Celje, mimo katerega teče bistra svetovno znana Savinja, in to po navodilu začasnega vodje okraj. zastopa Celje na stroške slednjega.

Sicer se je pa okraj. zastop. celjski razpustil že pred veliko meseci, ne da bi se bila v smislu § 81 zgoraj navedene postave razpisala nova volitev v teku šestih tednov in ni bil začasni vodja okrajnega zastopa opravičen izdati takega sklepa, oziroma naredbe ali odločbe, kakor je zgoraj navedena, s katero nalaga okrajnemu zastopu Celje za celjski vodovod, katerega si mora občina Celje sama preskrbeti, ogromno breme **80.000 K.**

Iz teh razlogov zahtevamo podpisani: slavni deželni odbor vojvodine Štajerske naj blagovoli ta pravočasno vloženi priziv na znanje vzeti, ter zgoraj navedeni sklep, oziroma odločbo c. kr. vladnega komisarja kot začasnega vodje okrajnega zastopa Celje kot ničev in nepostaven razveljaviti in o tem obvestiti tudi podpisanega Ignacija Cajhena, posestnika na Teharjih, hiš. št. 12, v imenu podpisanih pritožiteljev.

Teharje, dne 18. prosinca 1906.

Sledi nebroj podpisov. Zavedni Slovenci celjskega okraja, posnemajte jih, da ne boste oškodovani in da se vam davčne doklade ne povišajo v vašo škodo in v edino korist vaših blagih „prijateljev“ v Celju!

— **Teharje**. Občinske volitve se bližajo. Razglašeno je bilo že 27. dec. 1906, da je volilni imenik razpoložen. Takoj 28. dec. 1905 se je oglasilo več gospodov volilcev in so na podlagi imenika v občinski pisarni napravili reklamacijski zapisnik s 37 reklamacijami. Sodelovali so seveda celjski rodoljubni volilci občine Teharje. Pozneje so vložili vrli teharski Slovenci nebroj reklamacij, katerim se je šele vsled tega, ker so predložili davčne knjžice, ugodilo. Imenik volilcev je tako nepravilen, kakor se ni bil nobeno leto doslej. Štorjanci in nemškutarji so pa vložili reklamacije šele osmi dan po preteku uradne ure in se tiste od reklamacijskega odseka niso zavrnil, radi česar se bodo udeleženci itak pritožili. Vsled reklamacij nemškutarjev so izčrtali iz imenika volilcev III. razreda častna občana g. dr. Ivana Dečka in g. dr. Fran Štora čisto nepostavno in sicer v noči od 4. na 5. januarja t. l. ter ju niti o tem obvestili niso, kar pa nič ne de, ker sta itak vložila pravočasno priziv ali pritožbo na pristojno mesto.

Volilni boj je že sedaj velikanski. Med brati celo (kar je čudno, da sta samo dva brata Koštomaja nemškutarja, dočim so vsi drugi bratje in polbratje vrli Slovenci!) se je vršil zaradi volitev že sedaj boj; kaj pa še bo? Kdor veter seje, žanje vihar, in to si zapomnite, volilci teharski!

— **Nagle smrti umrl** je posestnik Franc Stožir mlajši iz Šmarjete pri Vojniku, Korenov sin iz Trnovelj pri

Celju. Iz Ložnarjeve gostilnice v Trnovljah je šel k sosedu mesarju ga prosit, da bi mu prišel svinje klat, kar ga strese, zgrudi se in obleži mrtev. Živita še njegova stariša, zapustil je ženo in menda devet otrok.

— **Vransko**. „Narodna čitalnica“ na Vranskem si je izvolila za tokoče leto sledeči odbor: Karol Schwentner, predsednik; Franc Schauer, podpredsednik; Ivan Kramar, tajnik in blagajnik; dr. Rihard Karba in Franjo Oset, odbornika; Luka Stober in Ivan Gaber, odb. namestnika. Društvo je imelo dohodkov 205'86 K izdatkov 92'96 K torej ostanka 112'96 K. — „Slovensko pevsko društvo Vranska Vila“ na Vranskem je izvolilo za l. 1906 sledeči odbor: Ivan Kramar, predsednik in pevovodja, Matija Sevnik, podpredsednik, Ivan Brinovec, tajnik, Anton Cizej, blagajnik, Franc Junger, gospodar in zastavonoša, Luka Stober in Ivan Golob, odbornika, Franc Ocvirk in Karol Košenina, odb. namestnika. Zadnje leto kaže blagajna 497'22 K dohodkov, 385'18 K stroškov, torej 112'04 K ostanka. Celotni izlet z zastavo se je priredil l. 1905 v Žalec, v Motnik, k Prešernovi slavnosti v Ljubljano in k ognjegasnini slavnosti v Kapljo.

— **Občni zbor „Narodne čitalnice“ v Žalecu** ni bil posebno dobro obiskan — pogrešali smo skoro popolnoma naše tržane. Bilo bi pač želeli, da šteje čitalnica v Žalecu več ko 18 udov. Čitalnica v zadnjem letu sicer ni izpolnila vseh nad onih, ki so jo pred letom z velikim navdušenjem zdramili iz večletnega spanja, vidimo pa vendar iz odborovega poročila, da se je predsednik trudil storiti vse, kar je bilo v njegovih močeh. Njegova zasluga je, da se je vršilo javno predavanje o elektriki — želeli bi bilo, da se na tem polju dela naprej. — da se je ustanovilo „Bralno društvo“ na Ložnici — on je pobiral doneske za spomenik nepozabnemu ustanovitelju čitalnice, Ivanu Kaču. — Na tem občnem zboru se je tudi govorilo o tem, kako razširiti krog bralcev; sklenilo se je, da se najme stanovanje, ki bi bilo obenem tudi streha za druga društva. — Lansko leto se je že govorilo o tem — npatí je, da letos stvar ne zaspi; tak društveni dom bi bil obče koristen za naš trg, dvignilo bi se društveno življenje — čitalnica bi lahko vršila svojo nalogo kot izobraževalno društvo vse boljše, saj bi tudi člani vseh drugih društev bili čitalničarji. — Odbor se je sestavil sledeče: g. Anton Petriček, predsednik; g. Josip Širca, podpredsednik; g. Josip Hvalenc, tajnik; g. Josip Pristovšek, njegov namestnik; g. Josip Zupanc, blagajnik; g. Albin Mikuš, njegov namestnik; g. Franc Nidorfer in g. Franc Pikel, odbornika.

— **Gornji grad**. Šestindvajseti redni občni zbor „Narodne čitalnice“ v Gornjem gradu je bil dne 5. t. m. zvečer. Načelnik g. Krajnc Josip st. pozdravi presrečno vse navzoče in konstatira sklepčnost. Omeni, da je minulo leto slavila naša čitalnica svojo 25 letnico na primeren način in da se je preselila v nove prostore. Tajnik obširno razlaga o delovanju našega društva v minulemu letu in poda pregled o dosedanjih 25 letni dobi obstanka. Zanimala bode širše občinstvo kratka zgodovina „Čitalnice“? Gornjegrajska čitalnica osnovala se je 1. maja 1880. leta. V prvem odboru so bili: predsednik g. Potočnik, dekan; namestnik in blagajnik g. Krajnc Jos.; tajnik g. Dedič, (sedaj nadučitelj v Bočni); odborniki: g. Wolf, zasebnik; g. Detiček, (sedaj c. kr. notar v Celju); g. Kralj, (sedaj župnik v Leskovcu in g. Fr. Prisljan,

Načelnik sta bila g. Spende in g. Lončar, (sedaj tajnik posojilnice v Celju). — Načelniki so bili od 1880—1890 dekan g. L. Potočnik; 1880—91 dekan g. Fr. Dovink; 1892 c. kr. notar g. Ivan Fischer; 1893—97 c. kr. notar g. Ant. Svetina; 1898 veleposestnik g. Jos. Krajnc st.; 1899 c. kr. notar Bratkovič in od leta 1900 naprej veleposestnik g. Jos. Krajnc st. — Čitalnica je vsa to dobo nudila članom razne časnike, prirejala veselice, komirane plete venčke, izlete, zabavne večere, gledališke predstave, Silvestrove večere itd. V prvi vrsti je skoraj vsako leto na slovesen način praznovala predvečer slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Zlasti je priredila leta 1895 veliko narodno slavnost v omejenem smislu. Prejšnja leta je imela lastni pevski zbor, ki se je pozneje preosnoval v samostojno „Pevsko društvo“. Leta 1895 je čitalnica praznovala 15 letnico obstanka. Na predlog tajnikov se je sklenilo to na slovesen način storiti. Ker ste tudi dve drugi društvi: „Požarna bramba“ in „Pevsko društvo“ slavili svoje jubileje (20 letnico in 15 letnico), složila so se vsa tri društva v skupno prireditve. To je bilo dne 6. avgusta 1905. Od daleč in blizu so prihitela društva, so prišli posamezniki v nepričakovano velikem številu. Žal, da je skrajno slabo vreme veselico zelo oviralo. Vkljub temu pa je slavnost v moralnem in tudi v gmotnem oziru uspela. Minulo leto se je osnovala tudi društvena knjižnica. Velika izguba pa je leta 1905 zadela društvo, ker je njegov marljiv blagajnik in večletni odbornik g. Jakob Božič umrl. Blagi pokojnik je bil vnet za vsako društveno delovanje in je posebno za čitalnico rad žrtvoval svoje moči. — V znak sožalja vstanejo vsi odborniki. — Svoje obširno poročilo sklenu tajnik z besedami: „Končati pa ne morem bolj tega poročila, kakor da se spominjam onega moža med ustanovitelji, ki je ves čas od začetka do zdaj vstrajal pri „Čitalnici“, ki je bil ves čas delaven odbornik in tudi večletni predsednik. Vsi veste, da mislim na našega starosta velečenjenega g. Krajnc. Društvo je takorekoč njegovo delo, katero je vestno vzgajal kot pravi oče, on je trpel, če je društvo bolehalo na finančnih bolestitih in mu je rad vselej prišel na pomoč. Slava mu!“ Tajnikovo poročilo se je vzelo z odobravanjem na znanje. Nato se je oglašil k besedi g. Kocbek: „Čast komur čast! Petnajst let sem že odbornik tega društva, videl sem, da je bilo včasih iako težavno vzdržati našo čitalnico na površju. Pa kar jaz vem, bil je eden najdelavnejših odbornikov g. Krajnc, ki je včasih vse svoje moči zastavil, da se je društvo povzdignilo. Bili so časi, ko je pravzaprav le 4—6 članov čitalnico vzdrževalo, bile so različne krize, a g. Krajnc je vedno bil na mestu, ki ni čitalnice pustil propasti. Bil je blagajnik, podpredsednik, načelnik, a ves čas njenega obstanka odbornik. Marsikatero društvo je v tej dobi propadlo, a naša čitalnica se je povzdigovala. Zato predlagam, da se g. Krajncu izkaže največja čast, katero more kako društvo podeliti svojemu člann, naj se imenuje častnim članom. Sprejeto soglasno z navdušenim odobravanjem. Do solz ginjen se je zahvalil g. Krajnc in povdarjal „dokler bom živel, bodem vedno rad podpiral čitalnico in storil za to društvo vse, kar bo v moji moči“. Namesto pokojnega blagajnika je poročal o ravnanskem stanju tajnik. Prestanka je bilo leta 1905 K 38'23. Pregledovalcem računov se izbereta gospoda Drukar in Šarb. Pri točki volitev odbora se g. Krajnc, dosedanji načelnik, iskreno zahvali za dosedaj izkazano mu za-

upanje ter kljub prigovarjanju zborovalcev vstrajal na svojem stališču, naj se predsednikom izvoli mlajša moč. Končno se je sestavil novi odbor sledeče: predsednik: g. Avgust Drukar, c. kr. notar; podpredsednik: g. Josip Krajnc stor., veleposestnik; blagajnik: g. Franc Kocbek, nadučitelj; tajnik: g. Ign. Šijanec, učitelj; odborniki: g. Fr. Perne, posestnik, g. Franc Šarb, trgovec, g. Rud. Vivod, c. kr. dav. uradnik, vsi v Gornjem gradu. Namestnika sta: g. Ivan Kelc, nadučitelj v Novištifti in g. Franc Podbrežnik, tajnik okr. odbora in obč. tajnik v Bočni. Razgovarjalo se je še o nadaljnjem delovanju ter določili časniki, ki se naročijo za leto 1906. Čitalniška soba je v novi posojilnični sobi, kamor imajo pristop udje društva in po njih upeljani gostje. Na razpolago so razni časniki in novoustanovljena knjižnica. Kdor bi rad pristopil „Čitalnici“, naj se javi gosp. blagajniku.

— **Trbovlje**. Prostovoljno gasilno društvo si je na svojem rednem občnem zboru volilo naslednji odbor: Načelnik g. Ivan Kramer, trgovec; načelnika namestnik g. Anton Volker, gostilničar; vodje plezalcev: g. Franc Pust, posestnik; njega namestnik g. Fr. Škraber, kolar; vodja brizgalničarjev: g. Franc Kajtna, obč. tajnik; njega namestnik g. Jurij Maglav, rudarski uradnik; vodja čevnega oddelka in blagajnik g. Anton Dolničar, gostilničar in posestnik; tajnik g. Franc Pirnat, okr. živnozdravnik; oskrbnik orodja: g. Anton Malgaj, kovaški mojster. — Društvo je sklenilo, da priredi meseca svečana sijajno pustno veselico z vojaško godbo itd. O prireditvi spregovorimo v kratkem obširneje — vsekakor obeta biti veselica ena najlepših.

— **Hrastnik**. V nedeljo, dne 14. t. m. je imelo „Slovensko delavsko podporno društvo v Hrastniku“ svoj občni zbor. Društvo deluje doslej 2 meseca in je storilo v tem času prav mnogo. Kljub raznim neprilikam in kljub skranje žalostnim razmeram, v katerih živi hrastniško delavstvo, ima društvo že nad 80 članov. V novi odbor so voljeni: predsednikom g. Ivan Straus, podpredsednikom g. Anton Kerše, v odbor gg: Jernej Fele, Ivan Kačič, Josip Jan, Josip Tavšek, Dominik Majcen in Marko Šentjunc. V računsko pregledništvo pa gg: Josip Ajdovnik, Ferdo Učakar, Andrej Dolanc. Občni zbor se je izvršil dostojno. Socijalni demokratje, ki so prišli istega dne iz Trbovelj v Hrastnik ter imeli tu zborovanje, so prišli pred hišo, kjer se je vršil naš občni zbor, in ker za takšno množico ni bilo prostora v hiši, so hoteli, da se zboruje na prostem. Ker tako zborovanje ni bilo javljeno, je odbor „Slov. del. podp. društva“ odločno izjavil, da tega ne more privoliti, ker bi bilo potem društvo ali razpuščeno, ali kaznovano. Konstatiramo, da je imel k občnemu zboru pristop edino sodr. Linhart, ki je bil po enem slov. odbornikov vabljen, ne pa cela masa zbranih socijalistov. Konstatiramo, da je bilo potemtakem popolnoma nepravilno, če se je hotelo od „Slov. podp. društva“ izsiliti, da naj imajo pristop vsi socijalni demokratje. To so dejstva, — katerih ne ovrže niti kako eventualno nasprotno poročilo v kateremkoli listu. — Po občnem zboru je predaval g. prof. Voglar v lepem, poljudnem govoru o škodljivih posledicah pijančevanja, g. Rebek pa o stanovski in narodni organizaciji. Zastopano je bilo tudi trboveljsko „Pazniško in delavsko podporno društvo“ po svojem predsedniku ter po nekaterih članih. — Mlademu društvu, ki se je postavilo na zdravo podlago stanovske, a obenem narodne organizacije, ki mu ni vseeno, ali je zemlja, na kateri prebiva slo-

venski narod, v slovenskih ali nemških rokah ki mu ni vseeno, ali ohrani slovenski narod svojo samostojnost ter se sploh kot narod vzdržati na zemlji, — žimo krepkega, zdravega napredka! Stopa, kadar se bo šlo za to, da si zboljšate svoje življenje, trdno mož ob vratih, rama ob ramenu, a tudi kadar se bo šlo za narodne koristi hrastni — Slovencev, stojte kot nepremagljivi trdnjava! Boj mora biti! Brez tega ni življenja — in le z bojem se pride do zmage! Boj vsemu sovražstvu, boj vsemu izkoriščanju, boj za napredek, za svobodo in za dobrobit našo! Naj vas sramote, naj vas zaničujejo, naj vam izmišljajo razna imena in predbacivajo mračnjaštvo — brez mira na vse to — naprej!

— **Laški trg.** Pred kratkim je železniško ravnateljstvo tukajšnjega tričaka Baldauf-a mislilo prenesti v Lühlbach. Nato je konferenca pri Welter-ju sklenila, da vložijo prošnjo, naj ga puste. In glej! — Mesto da bi nam ta trn iz pete odstranili, so vobče kot miloljubnega znanega uradnika te dni premestili. Čakajmo, kaj pride za njim! Če nam zopet takega vruga pošljejo, takor imamo sedaj tri tukaj, potem je pa kupica polna in — zgrabili se bomo. Da bi se pa to nadaljevalo, da bi se zagrizeni Feigel v trgu, kojega zadržujejo sami Slovenci, se po odru kot kot klavn pregaljal in iz Slovencev more uganjal, tega ne pustimo. Tudi za katere druge gospode bi bilo dobro če bi jezik držali za zobmi in štedili z uradnimi skrivnostmi.

— **Iz Laškega.** Napadi na delniško družbo. Različni nemški (in tudi slovenski! Op. ur.) časniki se v zadnjem času besno zaganjajo v našo delniško družbo. Zibali so se v sladkih nadah, da jo bo pri občnem zboru kriza ugonobila. Toda varali so se. Občni zbor se je za družbo ugodno izrekel in nadaljnji obstoj je družbi zagotovljen. To je vse tiste, ki želijo pogin slovenskim podjetjem, naravnost ospnilo. Videli so našo družbo že v prepadu, a prišlo je drugače! Družba obstoji še danes in mora obstati, kajti njeno pivo je boljše, kot vsako nemško pivo. To spričuje dejstvo, da je lani brez najmanjše agitacije vkljub najhujši nasprotni agitaciji konkurenčnih pivovaren oddala vso svojo zalogo in bi ga bila še več, da ga je imela. — Da pa je družba zabredla v dolgove, je naravno, kajti začela je brez potrebnega kapitala in vsak začetek je težaven — kamo-li začetek tako velikega podjetja. No, nas za družbo ni strah in naj vsi zagrizeni nemški časniki še tako proti njej rujejo. Ampak nekaj je, kar moramo na vsak način ostro obsojati. Nastopanje nekaterih tukajšnjih uradnikov v c. kr. službi. Ni lepo, in tudi ni dovoljeno, da n. pr. g. davčni kontrolor Stiebeneg v gostilni kritično prerešuje, koliko davka je naša delniška družba na dolgu in naj si to tudi posname iz družih časnikov. Pomisliti bi moral g. kontrolor, da je delniška družba ena prvih tukajšnjih davkoplačevalk in moral bi jo kot tako respektirati. — Naravnost in pertinenten pa je nastop tukajšnjega postajevodje Feiglina proti družbi. Pri silvestrovem večeru tukajšnjih „Nemcev“ je klobasal razne neslanosti o „pivnici am Micheliberge“. — Postajevodja je sicer zaradi nas lahko desetkrat „dummer August“, toda to zahtevamo, da pusti naše slovensko podjetje, od katerega ima železnica precej dobička, pri miru. Pri pomnimo, da je ugled tukajšnjih železničnih uradnikov pri našem ljudstvu padel že pod ničlo in to po zaslugi Feiglino.

— **Sevnica.** V našem trgu gre že res vse narobe; zdaj so začeli Slovence

metati iz gostiln. Imamo gostilno, ki je bila nekdanj slovenska, ker se je pa gostilničar že nadeval slovenskih grošev, brca sedaj slovenske goste iz gostilne. V nedeljo, 14. t. m. sta prišla dva mirna slovenska narodnjaka v gostilno in sta se slovensko pogovarjala; to pa ni ugajalo gospodu „birtu“ in ukaže jima, da se naj iz gostilne izgubita, češ, da je gostilna samo za Nemce. Mirno sta odvrnila, da slovenski denar ravno toliko plača, kakor nemški. To pa je možaka močno razjezilo, in je skočil proti njima, kakor maček na miš. Neumnosti so se pa še drugi nemčurji udeležili in so krasoslovlili v svoji blaženi germanščini: „diese windische Lauspuben mus man hinaus schmeissen!“ No, pomnijo še menda, da stvar ni šla tako gladko in da je tudi v slovenskih srcih odločnost, pa v slovenskih pesteh — moč. Ka-li?! Vi Slovenci sevniški pa in vi, slovenski kmetje, dobro pomnite to gostilno nasproti farovžu! Njen lastnik je mož, ki je lansko leto tako pridno vozil kamenje za „südmarkino“ šolo. Sevniški Slovenci, odprite oči in pogledjte, kaj delajo nasprotniki!

Narodnjak.

— **Dobova pri Brežicah.** Pretečeno soboto je bil v Dobovi za nas vse žalosten dan, spremili smo k večnemu počitku posestnika Antona Pavliča, moža, ki je vreden, da se ga na tem mestu spomnimo. Ranjki je bil značaj, da malo takih. Bil je miren in tih, če pa je bilo treba govoriti odločno besedo, se ni skrivil in potuhnil, ampak povedal je odločno svoje mnenje in svojega prepričanja ni imel nikdar na prodaj, ne za veliko ne za malo. Vnet in navdušen je bil za vsako dobro stvar, in ko se je v Dobovi ustanavljalo bralno društvo, je bil on eden prvih, ki je k društvu pristopil. Njegovi soobčani so pa tudi vedeli ceniti njegove vrline ter so ga dvakrat zaporedoma izvolili za župana. Dasi je bil ranjki v najboljših letih in močan kakor hrast, je vendar moral po dolgi in mučni bolezni zapustiti svoje drage. Naj mu bode lahka slovenska zemlja!

— **Brežiške novice.** Naš čili Sokol je imel dne 14. t. m. v mali dvorani „Narodnega doma“ svoj občni zbor, ki je bil dobro obiskan. Društvo ima 80 udov, med temi 35 izvršujočih, ter poseduje nad 2000 K gotovine, in toliko je vrednosti tudi v inventaru. Gotovo lep uspeh v teku enega leta. Društvo je priredilo več izletov v okolico, najimenitnejši je bil izlet v Rajhenburg. Bratje Sokoli so pri volitvi starešinstva izvolili: Dr. Jože Strašeka, distriktnega zdravnika v Brežicah, za starosta; Benamina Kuneja, tajnika posojilnice, za podstarosta; Iv. Vidmarja, trgovskega pomočnika, za načelnika; Jože Holýja, narodnega brivca, za zastavonošo (prapornika) ter Franjo Pergerja iz Dobove, njegovim namestnikom. V odbor so bili izvoljeni bratje: dr. Matija Schmiermaul iz Rajhenburga; dr. Ivan Benkovič, odvetnik v Brežicah; Andrej Levak in Miha Balon, veleposestnika; Jože Boečio, narodni trgovec v Brežicah ter že omenjen brat Holý. Namestniki so: Nace Polanšek, pek in posestnik; Lojze Schweiger, vodja zaloge delniške pivovarne ter brat Perger, trgovec v Dobovi. Računska preglednika sta: Fr. Gerce, trgovec v Pišecah in Franjo Lipej, narodni trgovec v Brežicah. Tajnik in blagajnik se bo odločil v odborovi seji. Dosedaj je bil Anton Umek, knjigotrdlec v Brežicah, blagajnik ter Jože Boečio, tajnik. Na zdar! — Za II. Sokolski ples, ki se vrši dne 2. svečana t. l., se delajo v-like priprave. Vsak, kdor je imel priliko prisostvovati lansko leto pri tem imenitnem plesu, pride gotovo in pripelje

veliko somišljenikov s seboj. — Namestnija v Gradcu je baje strogo zaukazala, da se imajo vse obrtniške zadeve kot „nujne“ rešiti. Stranke imajo načrte, na primer, „ako bi hotel kdo mesnico zidati ali otvoriti, ali kakšen mlin postaviti“, v 3 izvodih okrajnemu glavarstvu predložiti. Isto mora stvar prizadetim izvedencem takoj v odobrenje izročiti in ogledovanje stavbe le v slučaju potrebe določiti. — Do sedaj se je navadno stvar vlekla več mesecev, tudi več let, in komisijski stroški so včasih presegali imetje malega obrtnika-zčetnika. — Neki pek je imel prihranjenih 100 K, S tem je hotel v nekem malem trgu otvoriti pekarijo. Toda dve in pol leta je čakal na odobrenje načrta in ker je pekel kruh v nedovoljeni peči, je bil še kaznovan. 200 K je zapustil dolga in je šel po svetu. — Rojaki okoličani! V „Narodnem domu“ vlada sveže življenje, ne le da je vodstvo nakupilo izbornega vina naših kmetov, tudi kuhinja je izborna in postrežba solidna. Vsak, kdor ima priliko se muditi v Brežicah, naj ne pozabi obiskati naš „Narodni dom“, kjer ga vsprejme vljudna gospodinja in mu postreže za mal denar z izbornimi jedili ter dobrim bizeljancem. Kdor ima rad pivo, bo gotovo pritrtil, da je pivo delniške družbe, torej slovensko blago, najboljša pijača. Veliko gostov je imelo delniško pivo za svetovnoznano „Budejevičko“. — „Svoji k svojim“ je pokazala posojilnica dejansko, ko je poklonila narodu imenitni „Narodni dom“, pokažite tudi vi dejansko, da ste narodno probujeni.

— **Dobrna pri Celju.** Dobrnski nemčurji bi se radi maščevali za žalostni poraz pri občinskih volitvah. Takoj prvi dan po volitvah je napadel topliški delavec Kolarek-sin, ki je bil poprej v skoraj stalni službi pri topliškem vrtnarju, nekega slovenskega fanta pri belem dnevu v sredi toplic. Kolarekovo junaštvo je celjsko sodišče primerno poplačalo. V nedeljo je pa topliški nočni čuvaj Matevž Marošek napadel sina slovenskega volilca po noči ter mu prizadjal težke telesne poškodbe. Marošek se hvali sam, da se mu je zlomila gorjača. Čeravno je deželni odbor štajerski že lani vedel, da je Marošek za vse drugo, samo za nočnega čuvaja ne, je ostal Marošek nočni čuvaj v deželnih topličah, ker sta ga držala Auer in Pirtošek, katerima opravlja posle nemčurskega agitatorja. Zanimivo pri vsem tem je še to, da Marošek, kateri je bil nekdanj lastnik lepega posestva, prosi že leto dni pri slovenskih posestnikih les in druge reči, da bi si postavil svojo kočjo. In res mu je slovenska dobrosrčnost zdatno pomagala. To dobrosrčnost pa sedaj Marošek plačuje na lep način. Sicer je pa jasno ko beli dan, da so vsi ti in enaki napadi — sad hujskajočega delovanja dobrnskih nemčurskih generalov. Radovedni smo, ali bo k temu deželni odbor zopet — molčal! Če hoče trpeti tolovajstva v topličah, lahko si bo na prstih preštel goste letošnjega leta! Kje je le kaj dobrnsko orožništvo!? Pravijo, da išče tiste, ki so ukradli občinsko tablo in pomazali šolski napis in tablo bralnega društva. Policaja na Dobrni sta pa Guzej Jernej in Kuzman Jernej!

— **Na Gomilskem** ima v šolskem poslopju dne 28. prosinca 1906 po rani službi božji kmet. potovalni učitelj g. Fran Goričan poučni govor o razumnem gospodarstvu. Želeti je, da bi bila udeležba prav številna.

— **Učiteljsko društvo konjiškega okraja** je imelo 4. t. m. zborovanje v Konjicah. Udeležba je bila nekoliko boljša nego zadnjič, vendar bi bilo želeti še boljše. Mlačnost v stanovskih

zadevah je v sedanjih resnih časih nedopustna. — G. predsednik Mir. Kožuh, je navzoče pozdravil in jim čestital k novemu letu. Posebno je pozdravil še nova člana gdc. Kavčič iz Zreč in g. Kerhlanke iz Čadrama. Zapisnik zadnje seje se z malimi opazkami odobri. — V pretečenem letu je imelo društvo 28 članov, 180 K 62 v dohodkov in 124 K 26 v stroškov, toraj 55 K 66 v prebitka. G. tovariš Pukmeister je poročal o letošnji dež. učiteljski konferenci v Gradcu. — Od „Zaveze“ je došel nek račun brez vsakega pojasnila. Račun se glasi le: „Naročnik dolžuje za leto 1903, 1904, 1905, list ustavil.“ Ker je račun brez vsakega natančnejšega pojasnila, ker se dotičnega lista ne imenuje in ker tedaj društvo ne ve, kaj naj ta račun pomeni, društvo sklene, da se obrne na „Zavezo“ in prosi natančnejšega pojasnila. — Tov. Serajnik Lovro ml. protestira, da bi se spodnještajerski učit. zvezi usiljevalo „Verbandovo“ glasilo, posebno ker se je glasilo določilo, ne da bi se spodnještajersko zvezo za to kaj vprašalo, ampak vsakemu je na slobodo dano, kateri časnik si hoče naročiti. — Društve se popolnoma strinja z resolucijo, katero je stavil nemški „Lehrerverein“ v Mariboru, v kateri se obžaluje, da je nemška večina v štaj. dež. zboru odklonila prošnjo učiteljstva za pravično vračunanje podučiteljskih let med službeno lela, med tem ko so se dobila sredstva za zboljšanje gmotnega stanja drugim, že sedaj boljše situiranim dež. uslužbencem. Zahteva se pravica in obsoja protekcija. — Prihodnje zborovanje se določi na dan 8. marca t. l. v Konjicah.

— **Pragersko.** Prisiljeni smo spregovoriti o nemškutarskih spletkah. Že smo mislili, da nas bodo pustili sedaj pri miru, pa glej spaka. Zmislili so si gospoda novo sleparijo s trdno nado, da nas dobijo na svoje limanice. Pa, o! smo! Naši slovenski delavci so bili tokrat toliko zavedni, da se niso pustili speljati na led. Sklenili so naši nemčurji napraviti na Kraljevo „Eisenbahner-Kränzchen“ v Malenškovi gostilni. Razpošiljali so vabila, seveda po pošti, ker je bolj „nobel“ in baje bolj vleče. Hvaležni smo jim pa, da so označili na povabilih svoj umazan načrt, s kojim nas niso hoteli samo izzivati, ampak tudi izsesavati. Med drugim smo čitali na povabilih: „Reinertrag für arme Schulkinder in Pragerhof“. (Čisti dobiček za uboge šolarje na Pragerskem). Mi dobro poznamo to zavijanje. Mar bi bili pisali na povabilih: „Für den armen Schulverein in Pragerhof“. (Za ubogi „šulferajn“ na Pragerskem.) Dobro vemo, kam pes taco moli. Že zdavnej smo vedeli, kako v neljubem položaju se nahaja vaš „šulferajn“, a mi nismo hoteli o tem nič spregovoriti, ker nam ni za sovraštvo. Ker pa nas hočete izzivati, se moramo oglasiti. Opozarjamo vse narodno čuteče delavstvo, da se takih zabav in veselic, ki so naperjene proti nam, ki so za nas izzivalne, ne udeležujejo, ker s tem podpirajo naše najhujše nasprotnike. Sveta dolžnost in naloga vsakega, v kojem se pretaka slovenska kri, pa je, da zahteva v gostilnah slovenski časopis. Dokler sami ne bomo zahtevali od naših gostilničarjev, da nam naročajo slovenske časnike, tako dolgo nas bodo izzivali s samo nemškimi. Začnimo se končno na slovenski zemlji prosto gibati! Naš težko prisluženi denar je toliko vreden, kakor vsakega nemčurja. Gosp. Turčič nam še vedno ni naročil „Domovine“. Kaj čakate? Če bo pa treba za kako nemško veselico darovati zemlje iz „kifce“, boste zopet Vi prvi. Nam delavcem pa ne privoščite te malenkosti, koje od Vas želimo. — V naših sosednih Cirkovcah vse spi in spi. Ne-

kdaj so imeli bralno društvo, sedaj ne vemo, ali še obstoji ali ne. Narodni buditelji, kje ste? Ali ne vidite, da ravno iz vaše župnije največ otrok hodi v našo nemško šolo? Kmalu nam bodo zaklicali: Mi gremo naprej, ali vas je kaj strah?

— **Pri zadnjem obnem zboru „Narodne čitalnice“ v Slov. Gradcu** dne 14. t. m. se je izvolil sledeči odbor: G. Ivan Stanič, predsednik, g. Ivan Kac, podpredsednik, g. Jakob Vrečko, tajnik, g. Anton Kunej, blagajničar, g. Hinko Vrunč, knjižničar, g. Franc Verdnik, gospodar, gg. Šimon Šalomon, Ferdo Kac, Karol Barle, Franc Vrunč, Franc Golob, Jože Rotovnik, Jože Ježovnik in Ivan Sušel, odborniki. — Prepričani smo, da bode novo izvoljeni odbor dovršil naloženo mu nalogo.

— **Okrajnim glavarjem v Slovenjem Gradcu** je imenovan baron Müller-Hörnstein, dosedaj okr. glavar v Konjicah.

— **Drevo je ubilo** v Št. Lovrencu nad Mariborom nekoga delavca, ko je sekal les v gozdu. To je že drugi slučaj ondi tekem enega meseca.

— **Podravska podružnica Slov. plan. društva.** Za stavbo Žigertovega stolpa so kupili dolžna pisma razven že objavljenih gospodov še sledeči: visokorodni gosp. prof. Iv. Nugent-Palavicini, grajščak v Hočah (2), g. Matija Murko, vsenčilski prof. v Gradcu, č. g. Anton Cestnik in Jožef Kožuh, c. kr. profesorja, Franc Lončar, posojilniški uradnik, vsi v Celju, gospa Marija Glaser, veleposestnica in Fran Pahernik, gozdarski inženir v Vuhredu. V Konjicah so tudi trije rodoljubi kupili zadolžnice in poslali denar, a c. kr. pošta je pošto nakaznico izgubila. Naznanimo pozneje, ko se nam denar povrne. — Društvu je poslal podpore 20 K veleposestnik v Borovnici, g. Anton Kobi. Srčna hvala vsem darovalcem in — posnemalcem! Planinski pozdrav! Načelnik.

— **Pošta na Zavrču v Halozah** ima še sedaj samo nemški pečat. Zavedni prebivalci zavrčkih občin, storite vi svojo narodno dolžnost ter pokazite svetu, da znate priboriti in čuvati boljše pravice svojega materinskega jezika kakor oni pri vas, ki so v prvi vrsti v to poklicani!

— **Poučna predavanja v Mariboru za kmete in delavce** bo prirejalo bralno in pevsko društvo „Maribor“. Vršila se bodo vsako nedeljo v prostorih omenjenega društva od 10. ure dop. naprej. Pristop je vsakemu prost, vstopnine ni nobene. Vsakdo brez ozira na politično stališče se lahko udeležuje predavanj, ker je vsaka politika strogo izključena, in bodo predavanja odlično strokovnjaška. Prvo predavanje se vrši dne 21. januarja ob 10. uri dopoldne in bosta predavala: Potovalni učitelj gosp. Goričan: Zakaj propada kmečki stan? in prof. g. dr. Poljanec: Nekaj o pitni vodi. Kmetje in delavci, prihajajte radi in redno k tem predavanjem. Vsa predavanja so določena za vas ter se bodo ozirala na vaše razmere. Gospode duhovnike in učitelje mariborske okolice pa prijateljsko prosimo, da opozarjajo narod na te prireditve in agitirajo za obilno udeležbo na njih! — Dne 28. januarja se vrši drugo predavanje, in govorila bosta: urednik g. dr. Korošec: Zadrugištvo, odvetnik g. dr. Pipuš: Ternelj ustave.

— **Županstva šentlenartskega okraja, pozor!!** Štajerski deželni pomožni urad v Gradcu je poslal, pod št. 3253. okrajnemu odboru šentlenartskemu tiskovine: „Izkaz otrok v starosti pod 14 let“ z opombo, da se ti izkazi nahajajo samo nemški ter se še dosedaj slovenski niso zahtevali. Zavedne slovenske občine, na noge! Vrnite te izkaze po okrajnem odboru z

zahtevo, da se vam vpošljejo slovenske tiskovine. Drzno zasmehujoče se glasi opomba, češ, da nihče slovenskih ne zahteva. Tako daleč smo že prišli v svojem hlapčevstvu, v svoji nezavednosti, mlačnosti in popustljivosti, da nas sramote uradi sami ob vsaki priliki, da nam ob vsaki priliki drzno zabrusijo v obraz: saj sami nečete pravic svojega jezika, — mar vam jih bomo na krožniku ponujali?! Slovenske občine! Kje je vaš slovanski ponos, ki se ne straši pred nikomur, kje je naša zavest ki nam mora reči, da ni nič več, kdor zna nemški čvekati ona zavest, da je vsak najmanjši Slovenec enakovreden z vsakim nemškim bogatašem. Otresimo se konečno misli, da je vsaka nemška figura, katera zarozlja s cvenkom v žepu, — bog pred nami — in jaz pred njim nič! Vrag vzami te hlapčevske nazore, — v naša srca pa naj stopi ponos in samozavest! Slovenske občine, na noge! Zahtevajte vse slovenske tiskovine! Nobena občina naj ne zaostane, zahtevajte! Vodi naj nas konečno prepričanje, da smo Slovenci enakopravni z vsemi drugimi avstrijskimi narodi, da je naš jezik enakoveljaven z vsakim drugim. Ako se vam pa ne ugodi, vrnite izkaze neizpolnjene. Slovenske občine, skrbite za slovensko uradovanje v vsakem oziru, sklenite ob prvi priložnosti, da se sprejemajo samo slovensko naslovljena — na ovitkih in drugod — uradna pisma.

— **Morilka svojega otroka.** Neka Italijanka je v Št. Urbanu na Štajerskem umorila svojega otroka in ga skrila v seno. Ko ga je hotela iz sena odnesti, opazili so jo ljudje in oddali orožnikom. Italijanka je razbila svojemu otroku glavo.

— **Umrl je v Ptuj** g. dr. Čuček dne 17. t. m. dopoldne ob $\frac{3}{4}$ 10. uri vsled pljučnice v 71. letu starosti. Bil je ustanovnik ptujске čitalnice in eden najstarejših njenih članov.

— **Ptuj. Očka Ornig** — „prijatelj“ Slovencev! Naše bojno društvo je imelo vsako leto v Peto-varjevi gostilni svojo veselico. Gostilna je prišla sedaj v Ornigovo oblast, in — glejte čudo! — najemnik gostilne je dobil od našega skrbnega očeta strog ukaz, da ne sme bojnemu društvu gostilne pod nobenim pogojem prepustiti. No, bojno društvo ni bilo preveč v zadregi, pa je priredilo svojo veselico v narodni gostilni g. Muršeca, in veselica je uspela nad vse izborna. — „Ljubezem“ našega očka do nas Slovencev pa si hočemo dobro zapomniti in mu jo tudi o pravem času — poplačati.

— **Lučane, okr. Arvež.** Dne 14. januarja t. l. je bil tukaj shod zaradi železnice Zeleni travnik-Maribor. Zbovalcev je bilo nad 600. Mariborski tovarnar Neger nam je podal zgodovino in pomen te železnice. Začetek tega projekta je že bil leta 1868. Od poslancev so bili navzoči samo Wastian in Stiger. To je povzročilo hude napade na izostale. Wastian je napadal vlado, da ne stori za to železnico nikakoršnega koraka. Poskusil je dokazati, da smo še le iz neumnosti Avstrijci, povdarjal je pomen te železnice za nemštvo Spodnjega Štajerja ter ščuval kmete, naj bodo tukaj ob meji neizprosni borilci na nemštvo. Govor Stigerja je naredil na poslušalce slab utis. Marsikateri je obžaloval, da ga je volil. — Na šoli v Lučanah je razpisana nadučiteljska služba. Akoravno približno polovica otrok ne razume nemški, ni nobeden učitelj zmožen slovenskega jezika. Večina otrok mora leta in leta sedeti v enem oddelku.

— **Gradec.** (Koroški beraški klub) je nabral za šentjakobsko šolo na Koroškem 1993 beličev. Častni člani klu-

bovi, (ki so darovali po 1 K v blagajno) so: M. Arnejc, c. kr. narednik; Niko Omersa, c. kr. profesor; Fr. Janžekovič, jurist; Jože Žaže, kmet na Stražišču pri Prevoljah; Ferdo Lavrinec in Vatroslav Glinik, kaplana v Prevoljah. — Živelj nasledniki. — Klub se zbira ob sobotah od 7. do 9. ure zvečer v gostilni Jud (Jakominska ulica št. 4).

Kranjsko.

— **Za prvo porotno zasedanje za 1906** so imenovani: pri dežel. sodišču v Ljubljani kot predsednik g. deželni predsednik Levičnik, kot njegov namestnik gosp. predsednikov namestnik Josip Pajk in g. višji dež. sodni svetnik Julij Polec ter g. dež. sodni svetnik Adolf Elsner; pri okrožnem sodišču v Novem mestu kot predsednik g. okrožnega sodišča predsednik dr. Jakob Kavčič, njegova namestnika pa gg. viš. deželna sodna svetnika Ludvik Golia in Ivan Škerlj.

— **Slovenska podjetnost.** Novo tovarno za izdelovanje lanene olja postavlja Blaž Zabret v Britofu na Gorenjskem. Te dni bodo postavili stroj, ki pride iz Amerike. — Na Kokrici pri Kranju pa bo njegov brat Ivan Zabret svojo veliko opekarno (Ringofen) opremil z najmodernejšimi stroji, katere bo gonil parni stroj, ozir. elektrika, ki jo bo proizvajal parni stroj

— **Slovensko uradovanje kranjskega deželnega odbora.** Kranjski deželni odbor je izdal na vse podrejene urade naslednje navodilo: Kranjski deželni zbor je sklenil, da mora deželni odbor poslovati z vsemi c. kr. uradi na Kranjskem, in z vsemi avtonomnimi uradi v deželah, koder prebivajo Slovenci, v slovenščini. Istotako morajo deželni uradi tudi pri občevarju z ministrstvi in višjimi vladnimi uradi posluževati se slovenščine. Z ozirom na ta sklep je uradna korespondenca posebnost z deželnimi v Gorici, Poreču, Gradcu in Celovcu in z mestnim magistratom v Trstu, s ces. namestništvu v Trstu in Gradcu ter z vsemi okrajnimi glavarstvi, ki obsegajo slovenske okraje, slovenska. — Uradnim vodjem je naročeno strogo gledati na izvršitev tega sklepa.

— **Kakor pri nas.** Občina Draga leži na meji kočevskega ozemlja, je po večini slovenska, ima le nezatno peščico Nemcev. Vendar segajo ti s svojimi grabežljivimi prsti po njej. Lani meseca avgusta so bile volitve. Slovenci so zmagali — popolnoma postavno. Nemci so vložili pritožbo. Vlada ni našla v pritožbi niti enega vzroka, da bi ovrгла volitve. A ovreči jih je hotela, zato je našla točko izven pritožbe, volitve razveljavila, čakala z odlokom 4 mesece, do novega leta; baš sedaj namreč večine slovenskega prebivalstva ni doma, ker je odšlo si po zimi iskat dela na Ogrsko in Rumunsko. Sedaj — misli vlada — je ugoden čas, da zmagajo nemški pritepenci. Kakor pri nas!

— **Slovenski pesnik in pisatelj Josip Stritar** slavi meseca marca svojo sedemdesetletnico. Ob tej priliki priredi društvo slov. književnikov in pisateljev primerno slavlje, in pesnik sam pride baje osebno v Ljubljano.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je imela dne 10. januarja 1906 ob 3. uri popoldne svojo 167. vodstveno sejo v družbinskih prostorih v „Narodnem domu“. Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), Dr. Dragotin vitez Bleiweis-Trsteniški, Aleksander Hudovernik (blagajnik), Dr. Ivan Svetina, Ivan Šubič in Anton Žlogar (tajnik.) Svojo odsotnost so opravičili: podpredsednik Luka Svetec, odbornik dr. Pavel

Turner in nadzornik Anton Svetec. Prvomestnik Tomo Zupan otvorivši sejo, naznanja, da je odstopil dosednji blagajnik odvetnik dr. Iv. M. Hribar. Izrekla se mu je vodstvena zahvala. Obenem predstavlja novega blagajnika, c. kr. notarja Aleksandra Hudovernika. Sklenilo se je, da se od sedaj naprej na podlagi § 18 družbinskih pravil kliče na vodstvene seje tudi višji učitelj s Huma ob Ormožu, Anton Porekar. Učiteljsko društvo za ormoški okraj ga je namreč kakor svojega predsednika poverilo v to, da prevzame mesto svetovalca v družbinem vodstvu. Potem ko so se rešile razne prošnje za podpore, kakor tudi računni glede vzdrževanja družbine šole v Št. Rupertu ob Velikovcu, in se je vodstvo obvestilo o došlih vlogah, sklenilo se je še, da se v najkrajšem času nabavijo novi družbini nabiralniki. Nato je prvomestnik zaključil sejo ob pol 7. uri zvečer.

Koroško.

— **V celovško trgovsko zbornico** je bil voljen predsednikom Maks vitez pl. Burger, podpredsednikom Fr. Wirth

— **Šmohorski okr. nadkomisar Leo baron Lazzarini** je dobil naslov in značaj okrajnega glavarja.

— **Za 40 letno zvesto službovanje** je dobil častno svetinjo vpokojeni nadučitelj v Skočidolu g. Jožef Vončina.

— **Koroški lovci** imajo letos dobre in vesele čase. Kar pomnijo najstarejši lovci, ni bilo še baje toliko divjačine po koroških gozdih kot letos.

— **Iz odbora družbe sv. Mohorja.** Vsled bolehnosti je iz odbora izstopil bl. g. Simen Janežič, ravnatelj in blagajnik. Skozi 33 let je deloval neumorno v korist Mohorjeve družbe in si je zanjo pridobil neminljivih zaslug. Na njegovo mesto je bil v odbor izvoljen odvetnik g. dr. Janko Breje. Za podpredsednika je bil izvoljen vč. g. kancelar Jan. Vidović, za blagajnika g. prof. Jos. Apih.

Primorsko.

— **Nečloveška porodnica.** 22letna Ivana Furlan v Trstu je porodila nezakonsko dete. Da bi ne imela sitnosti in nadleže z njim, je vzela nož in prerezala novorojenčku vrat. Otroka so našli nato pod slamnico zavitega v krvave cunje.

— **Zavedni občinski možje.** Solško vodstvo v Milju je nahujskalo nekatere nerazsodneže, da so vložili prošnjo za nemški pouk v ljudskih šolah. Občinski svet pa je prošnjo zavrnil ter so posebno socijalnodemokratski občinski svetovalci govorili proti nemščini, češ, da se mora otrokom v ljudski šoli dati pred vsem priliko, da se temeljito nauče svojega materinega jezika; tuje jezike se lahko uče pozneje, ako jih bo veselilo. — To so zavedni občinski možje! A pri nas na Štajerskem — še včasih odločni Slovenci hočejo v ljudske šole riniti nemški pouk!

— **V Riemanjih v Primorju** se je završilo 18. t. m. tretje leto, odkar žive brez cerkvenega življenja, odkar je tamošnja cerkev zaprta. In zakaj? Ker so bili Riemanjci toli zavedni, da so rekli: v našem jeziku lahko boljše in udanejšje častimo Boga nego v nam nerazumljivem latinskem. — Minolo nedeljo so imeli štiriinšestdeseti civilni pogreb. Vdeležba je bila ogromna — nad 5000 ljudi. Pokopali so 67letnega moža Andreja Kureta, svaka vaškega župana Iv. Berdona, ki je tudi vodil spreved. Zanimivo naključje pa je, da je ta pokojnik stric onega mladeniča, ki so ga pred ravno tremi leti zagrebli na prvem civilnem pogrebu.

— **Važna odločba.** Državno sodišče je razsodilo, da je tržaški mestni

sret dolzan sprejeti pritožbe v slovenskem jeziku; rešitev teh lahko da v poslovnem jeziku. — Ta odločba je silno važna za nas vse, ker bo moralo na podlagi te tudi pri nas marsikaj biti drugače. Še govorimo!

Slovanski jug. Carinska zveza med Bolgarijo in Srbijo.

Sofija, 15. januarja.

Dober sosed je zlata vreden; a goje onemu, ki ima slabega soseda. Vsi se soseda skregata, a pride zopet ko razvidita, da je le v miru in miri med sosedi pogoj za obstanek in napredek. Srb in Bolgar sta si soseda in brata: bila sta si tovariša (sui dolorum) pod turskim robstvom, pomagala sta si, kolikor sta mogla; a bila sta oba preslaba in nista bila v stanju otresti se turskega jarma. Moralima je priti najstarejši in najmočnejši brat na pomoč.

Postala sta svobodna — in zopet sta se deloma iz zavisti, deloma podstignana od tujih narodov, sprla, spopadla in bila. To žalostno dejstvo je se obema in tudi drugim bratom v živem spominu.

Vendar je Bolgara in Srba skušnjava imela, da „sloga jači, a nesloga tlačiti“. Javili so se med obema narodoma državiki, kateri so se več let trudili, odstraniti nesporazum in nezaupanje med njima, ter so počasi tudi to dosegli. Glavnih zaslug so si pridobili v tem obziru general Sava Gruič, prof. Gjaja in Simić od srbske strani, a od bolgarske mnogi članovi rusofilske (narodnjaške) stranke. Njim se je zahvaliti, da so se ustanovili ne samo normalni odnosi med Srbijo in Bolgarijo, nego da se je v zadnji dobi doseglo zblizanje, katero je dobilo konkreten izraz v carinski zvezi, sprejeti v bolgarskem sobranju z aklamacijami od vseh političnih strank.

To je bil vzvišen trenutek: cela zbornica je vstala in ploskala, srbski poslanik Simić pa je vstal ves ginjen s svojega sedeža v diplomatski loži ter se priklonil predsedniškemu mestu.

Vsako je bil prepričan, da se začne s tem aktom nova zlata doba vzajemnosti med Bolgari in Srbi. Cela Bolgarija je bila vzneseana, a ravno tako tudi razumni in pošteni elementi med srbskim narodom. Ampak to ni dolgo trajalo. Javil se je zopet tujec, močan in hud, kateremu ta zveza nikakor ni po volji, kateri hoče zopet uveljaviti svoje geslo: divide et impera! (deli in vladaj!). Začel je najprej podpirati v Srbiji, kjer se žalibog nahajajo vsikdar ljudje, ki so pripravljeni in trmoglavosti ali pa iz drugih vzrokov podreti vse, kar je storjenega brez njihovega sodelovanja, ali pa ne ugaja njihovim egoističnim težnjam. Trgovci srbski, ne srbski državniki ali misleči politiki, — kramarji in krošnjarji so se zbrali v Belemgradu ter resili, da se postavijo proti carinski zvezi ter da začnejo v svojem jako razširjenem organu „Trgovskem Vestniku“ borbo proti njej „na celej črti“. Vsled tega je glavni urednik prof. Gjaja, bivši diplomatski agent v Sofiji, odstopil od uredništva lista, kateri je do včeraj še močno branil carinsko zvezo.

Glede Bolgarov moramo pohvalno omeniti, da ni med njimi nobenega protivnika niti med politiki, niti med trgovci, niti med državniki, ako tudi prva ideja o carinski zvezi ni vznikla med njimi, ampak pravzaprav med Srbi. Vsakemu priznajmo, kar mu gre.

A zakaj je „teta“ Avstrija — kakor jo tukaj imenujemo — tako protivna tej narodno-gospodarski zvezi?

— Politično pobratimstvo brez realne osnove je — platonična ljubezen, katera ni nevarna niti velikim niti malim. A čim so trgovinski in gospodarski odnosi med sosednjima državama dobro urejeni ter vzajemni interesi osigurani, potem bo politična zajednica postavljena na jako osnovo, katera bo trajala cele generacije. A ravno tega se boji naša „teta“!

Premotimo trgovsko stran te zadeve z objektivnega stališča, in prepričali se bomo, da ni pravega vzroka za Avstro-Ogrsko strahiti se carinske zveze med Srbijo in Bolgarijo.

Iz Avstrije se vnaša v Bolgarijo vsako leto razne robe in proizvodov za 30 milijonov frankov; v Srbijo še za nekaj več. Tako da je Avstrija že navajena smatrati balkanske države svojim trgovskim kolonijam. Naj jej to bode; saj narobe ne more biti. A iznos Bolgarije za Srbijo dosega letno samo 300.000 frankov, toraj stokrat manje. In iznos Srbije za Bolgarijo okoli eden milijon. To res niso številke, katerih bi se mogla kakšna velika država prestrašiti. Še manje pa je opravičen strah, da bi se narušili trgovski interesi, ako se vzame v poštev, kakšna roba se izvažajo iz ene države v drugo. Bolgarija izvažajo v Srbijo svoje žitne pridelke, nekaj vina in tkanin (sukno ali „šajak“). Srbija pa vvažajo v Bolgarijo svoje vrvi in druge konoplinske proizvode, nekaj sliv in doge. S takimi proizvodi vendar Avstrija ne more in neče tekmovali.

Avstrija se trka na prsa in veli: meni jamči berlinski dogovor prednost pred drugimi državami v trgovskih odnosih z balkanskimi državami. Dobro, naj jej to bode! A zakaj ne dopusti nobenih trgovskih olajšav tem državam? Ako se hoče okoristiti z njimi, mora jim tudi dati možnost, da se one okoriste vzajemno, potem bo njena obča korist tem znatnejša.

Avstrija se protivi tudi uvozu goveje živine in drobnice iz Bolgarije ter noče skleniti z njo veterinarne konvencije. S Srbijo ima konvencijo, a takšno, da jo Avstrija lahko napravi iluzorno, kadar hoče: čim je v Belgradu na krmilu vlada, katera ne pleše, kakor jej igrajo na Dunajskem „ballplatzu“, precej se „konstatira“, da je v Srbiji živinska kuga, in polni tovorni vagoni srbskih ovac in svinj se povrnejo v Srbijo po ogrskih železnicah.

Takšne veterinarne konvencije si seveda Bolgarija ne želi. A želi si imeti reden izvoz svoje živine v Avstrijo, ker ga drugam nima v toliki meri, kolikor ima izobilja. Sploh pa si želi, živeti dobro z Avstrijo, v trgovskem in političnem obziru.

— Zaradi nasilne krstitve nekega Mohamedanca Sinanoviča v Sarajevu je bil nadškof Stadler dne 17. t. m. obsojen na 500 K globe, njegov tajnik Buljan na 48 ur zapora.

— G. prof. Anton Bezenšek, naš rojak, ki služi že dolga leta kot profesor med našimi brati Bolgari, je premeščen iz Plovdiva v Sofijo.

Slovanski sever.

— Najbogatejši mož Rusije. Višji nadkonjar carskega dvora, grof Anatal Orlov-Davidov je po kratki bolezni umrl v starosti 68 let. Pokojnik je bil največji posestnik Rusije ter je veljal kakor najbogatejši mož v vsem ruskem carstvu. Njegova posestva se raztezajo na 9 gubernij. Razun tega je zapustil v Petrogradu in Moskvi sto velikih hiš. Ob izbruhu rusko-japonske vojne je daroval en milijon rubljev v vojne svrhe, pol milijona pa za Rudeči križ.

— Slovaški koledar zaplenjen. V Rožnovu je zaplenilo državno pravdnštvo ogrsko več tisoč iztisov slovaškega koledarja za leto 1906., češ, da ta razdražuje proti ogrski državi.

— Stritarjeva slavnost na Dunaju. Slovensko akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju priredi dne 8. februarja 1906 v dvorani „Kursalon“, I. Stadtpark, v proslavo svojega častnega člana, slovenskega pesnika in pisatelja, g. prof. Josipa Stritarja slavnostno akademijo s plesom.

Društveno gibanje.

— Bralno društvo za Laški trg in okolico ima svoj redni občni zbor na svečnico ob 3. uri popoldne v pivnici. Po zborovanju se ponovi na občne zahtevanje zadnja glediška predstava.

— Šoštanj. Odbor c. kr. konjerejske družbe za šoštanjski okraj priredi v nedeljo, dne 21. t. m. ob 3. uri popoldan v gostilni g. Jos. Skasa v Velenju zborovanje s sledečim vspeedom: 1. sprejem novih udov; 2. vplačevanje udnine; 3. volitev odposlancev k glavni skupščini konjerejske družbe; 4. predavanje; 5. slučajnosti in nasveti. Odbor.

— Šaleška čitalnica v Šoštanju priredi dne 21. januarja t. l. v veliki dvorani hoteia „Avstrija“ veselico s sledečim spedom: 1. Petje, a) moški zbor, b) mešani zbor. 2. Gledališka igra: „Županova Micka“. 3. Prosta zabava in ples. Sodeluje „Šoštanjska narodna godba“. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži 1 K, stojišča 30 vjn. Odbor.

— Odbor slovenjegraške „Narodne čitalnice“ je sklenil, da se priredita v predpustu v „Narodnem domu“ dve veselici. Prva se vrši 27. januarja in nastopi tokrat domači pevski zbor in „Šoštanjska narodna godba“. Druga veselica pa se priredi na pustno nedeljo. Takrat se uprizori tudi gledališka predstava. — Učitelstvo v slovenjegraškem okraju se naprosi, da obvesti o veselicalah zavedno občinstvo in poskrbi po svoji moči za obilni obisk.

— Poljčanska nova tamburaška godba priredi prvi venček na Svečnico 2. svečana v gostilni Fr. Gajseka; začetek ob 3. uri popoldne. — Vabimo vse prijatelje slovenske godbe na obilni obisk.

— V Trbovljah priredi podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v nedeljo, dne 21. t. m. zabaven večer. Vprizori se burka „Raztresenci“ ter se bodo proizvajale razne muzikalične točke. Ker je čisti dobiček namenjen družbi sv. Cirila in Metoda, se pričakuje mnogoštevilna družba. Zavedni Trboveljčani! V nedeljo vsi k Žagarju!

— Podravske podružnice slov. plan. društva občni zbor se vrši v nedeljo 28. prosinca t. l. v gostilniških prostorih „Narodnega doma“ v Mariboru ob 2. oziroma 3. uri popoldne po običajnem dnevnem redu. Odbor.

— Legijonarji v Ptuj. V nedeljo, dne 21. t. m. se bode v dvorani ptujske „Čitalnice“ ponavljala dne 7. januarja 1906 jako dobro uspela narodna igra s petjem „Legijonarji“ in sicer pri znižanih cenah. Začetek točno ob 8. uri zvečer. K mnogobrojnemu obisku vabijo najvljudneje slov. občinstvo, zlasti kmetsko, diletantje.

— „Kat. bralno in gospodarsko društvo v Rogatecu“ priredi v nedeljo, dne 21. t. m. ob 4. uri popoldne veselico v gostilni „Pri Tinču“ v Gaberji. Predstavljal se bodete igri „Sv. Neža“ in „Dr. Vseznal“. Potem bode prosta zabava s tamburanjem in petjem; nastopili bodo prvokrat domači tamburaši. Vstopnina: Sedeži 1 K, stojišča

20 vjn. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala; zato vabi s tem k mnogobrojni udeležbi odbor.

— Vojaško veteransko društvo pri Sv. Križu na Murskem polju priredi plesni venček dne 21. prosinca 1906 v gostilni g. Franca Juroša v Križovcih. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina za osebo 40 vjn. Čisti dobiček je namenjen za novo društveno zastavo. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

— „Kmetško bralno društvo na Hajdinu“ bode imelo v nedeljo, dne 28. t. m. po večernicah v Graharjevi gostilni svoj občni zbor. Na sporedu je tudi petje, govori in srečolov. Vse ude in prijatelje našega društva vabi tem potom odbor.

— Bralno društvo „Naprež“ pri Sv. Barbari v Halozah ima v nedeljo, dne 21. januarja 1906 ob 3. uri popoldne občni zbor z navadnim spedom. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

— „Gospodarsko bralno društvo na Planini“ ima svoj letni občni zbor 28. t. m. v hiši g. Rauterja na Planini. — Vspored: a) Nagovor predsednikov. b) Poročilo tajnika, blagajnika in knjižničarja o stanju in delovanju društva. c) Pregled računov. d) Volitev novega predsednika in odbora. e) Predlogi. — Vabljeni so tudi neudje.

— Sv. Tomaž pri Ormožu. Vojaško veteransko društvo za Sv. Tomaž in okolico ima svoj redni občni zbor dne 28. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni g. Kosija. Vsi udje in prijatelji društva vabijo se k mnogobrojni udeležbi. Odbor.

— Bralno društvo „Mir“ pri Veliki nedelji ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 21. januarja po večernicah v gostilni Majcenovi. Po običajnem društvenem zborovanju bo prosta zabava z zanimivimi govori, umetnim petjem in tombolo. Vmes igra narodna trgovska godba.

— Slov. kršč. izobraž. društvo „Domovina“ v Gradcu ima svoj četrti občni zbor v nedeljo dne 28. t. m. pri „Avstrijskem dvoru“ z običajnim dnevnim redom.

Književnost in umetnost.

— Kratki priučnik o glasbenoj teoriji za pjevače, priredio dr. Ante Javand, tajnik „saveza hrv. pjev. društava“. Zagreb 1905. Cijena 40 filera. Tako se imenuje najnovejšo delo za prosep petja neumorno delujočega pisatelja, katerega poznamo že kot urednika „Pjevaškega vestnika“ in ki je nam Celjanom izza časa izleta „Celjskega pevskega društva“ v Zagreb v najlepšem spominu. Delce spisano na 32 straneh je spisano jako praktično prirodno in obsega vse, kar mora vedeti vsak pevec najmanj iz glasbene teorije. Naj bi tudi Slovenci segli po tem delu, saj je tudi hrvatsko-slovenska vez najmočnejša, če podpiramo drug drugega literaturne proizvode.

Kdor ljubi karko in čokolado, temu bodi priporočena:
Ivana Hoffa
Kandol-Kakao
ki ima najmanj tolshe v sebi, je torej najlaže prebaven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.
Prislan samo z imenom
Ivan Hoff
i. z. levo varstveno znamko
kavoji po 1/4 kg 90 vinarjev
1/2 „ 50 „
Dobiva se povsod.

TALANDA CEYLON-ČAJ
 V paketu od 20 v do 2 k je dobiti:
 V Celju pri
 Jožetu Matku
 Ivanu Ravnbaku
 Antonu Perjancu
 T. Lavriču
 Alb. Zortecju
 Ivanu Zortecju
 Al. Valjancu sv. oči
 Jožetu Poljanu
 Ad. Gluhobčiču
 Fr. Pljku
 A. Fihaneleju
 na Varnškem pri
 v Braslovcah pri
 v Kopljah pri
 v Oplotnici pri
 v Petrovcah pri
 v Zatonu pri
 v št. Pavlu pri
 v Laškem pri

17 a   znamka prve vrste, posebno izdatno.   10-3

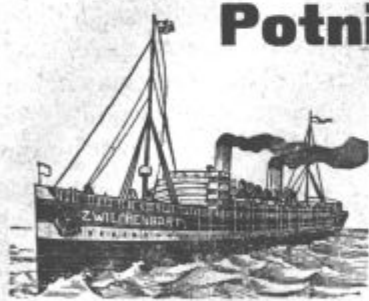
**KAVO, RIŽ, južno
 sadje, poper, itd. in
 OLJE vseh vrst pro-
 daja na debelo le
 trgovcem in industri-
 jalnim podjetjem - - -**

J. PIPAN & COMP.

Trst, Via Commerciale št. 5.

(10) 22-10   x x x
 Tvrdba ustanovljena leta 1876.

**Potnikom v Ameriko
 v predarek!!**

Najstarejša tvrdba za špediranje potnikov
ZWILCHENBART
 BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

sprejema potnike za linijo čez Pariz-Havre po najnižjih cenah; —
 vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako soboto.
 — Za večjo gotovost, da se potniki vkreajo, spremlja jih eden uradnikov
 do Havre. — Govori in piše se v vseh jezikih.
 Kdor hoče potovati, naj se pismeno obrne zanesljivo na nas in sprejel
 bode brezplačno najboljša pojasnila.   (39) 52-3

DELINKOVAC
POKORNY
 Reg. varst. znamka
 Tok zbujajoči in okusni
pejnov liker
 1 l 100 žarnikov jako priporočani!
 Dohva se v tozadevnih
 trgovinah, kavarnah, tel.
 Poskusni posilzabojček a 2/3 l
 ali 1/2 l, 1 ltra k 5-80 franko.
Del. družba Ilirne trgovine, POKORNY
 ZAGREB, ustan. 1862.

Zastopnik za Maribor in okolice
Ivan Demošek v Mariboru.

Sprejme se od poštenih staršev

učenec

v trgovino z mešanim blagom.
Ivan Zagorec
 Kraljevec na Sotli, Hrvatsko.

Naprodaj je

še skoro popolnoma nov
kontrabas in viola.
 Poizve se pri (54) 3-3
Francu Drovc v Laškem.

Najprimernejša darila za godove, birmo itd. so

Singerjevi šivalni stroji

Original SINGER
 Man beachte die Fabrikmarke.
Nähmaschinen
 Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.
 Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

za domačo porabo in obrtne svrhe vsake vrste.
 x
 Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposobljajo

stroje do najvišje tvornosti ter so vsakomur v uporabo.
Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih modernega in umetnega vezenja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev
 CELJE, Kolodvorska ulica šte. 8.   (20) 52-3

Poročni

prstani

(33) -3

Prva narodna, najcenejša in največja trgovina z urami, zlatino, srebrnino in optičnimi predmeti

Rafael Salmič v Celju, Narodni dom'.

Ženinom in nevestam priporočam lepe, zlate poročne prstane in druga ženitovanjska darila po najnižjih cenah.

Vsa v mojo stroko spadajoča **popravila izvršujem** točno, dobro in ceno.

Za vsako delo, kakor tudi za pristnost blaga jamčim pismeno.

Zahtevajte moj cenik, kateri se razpošilja zastonj in poštine prosto. - - -

Svoji k svojim!

Trgovina s papir- jem, pisalnimi in risalnimi potreb- ščinami

prodaja c. kr. šolskih
knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ul. št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni,
dokumentni, ministrski, ovitni
in barvani papir.

svinčniki kamenčki
peresa tablice
peresniki gobice
radirke črnilo

Trgovske knjige

v vseh velikostih črtane, z eno ali dvema
kolonama, v papir, platno, gradl. ali pol
usnje vezane.

ddjemalne knjižice

po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občin-
ske urade
krajne --
olske svete, učiteljstvo, župnijske urade,
okrajne zastope, užitniške zastope, hra-
nilnice, posojilnice, odvetnike, notarje
in privatnike.

Lastna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnate vreče vseh veliko-
sti po origi-
nalnih tovarniških cenah. ♦♦♦♦♦♦♦♦

Stambilje pečatniki, vig-
nete, (Siegelmar-
ken) za urade in
privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokraj-
ske in svetilicami
od najprostejše
do najfinejše izpeljave. ♦♦♦♦

Moliteniki za birmo, vez v raznih
barvah.

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Pismeni papir v kasetah in
mapah. ----

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške
potrebnosti so brezplačno
na razpolago. -----

Trgovci in preprodajalci
imajo izjemne cene.

Priazna dobro blago. ♦ Solidna in točna posrežba.

Češko posteljno perje

po nizki ceni. 5 kg novo,
očiščeno K 9-60, boljše K 12-
helo, pavlomehko, očiš-
čeno K -18 in K -24,
snežnobelo, pavlomehko,
očiščeno K -28 in K -36.
Pošilja se franco po po-
vzetju. Zamena in vračilo
proti povračilu in portostroškov dovoljena.
Benedikt Sachsel, Lobeš 347, p. Pilzno, Češko.

Kupujte narodni kolek!

Vizitnice

priporoča

Zvezna tiskarna v Celju.

Naprodaj je

mlinska in žagna oprava

popolnoma nova, šele tri leta v rabi.
(Naprodaj je radi prepovedi železniške
uprave). — Proda se po zelo ugodnih
pogojih. (63) 10-1

Naslov pove upravništvo „Domovine“.

Večji vrt

s toplimi gredami se da takoj
v najem v Celju.

Pogoji ustmeno. — Naslov pove uprav-
ništvo „DOMOVINE“. 2-1

Prodaja mlina

na pet parov kamnov in stope z
z vedno dobro vodno močjo v ro-
dovitnem lepem kraju; zraven so še
travniki, njive, stelniki in hoste.
Proda se pod prav ugodnimi pogoji
sam mlin ali vse skupaj. — Več pove

Anton Terček

posestnik ♦ Metlika ♦ Dolenjsko.
(53) 3-1

Blagajnice

varne pred ognjem in vlomom
prodaja v vseh velikostih
najboljše izdelane firma, ki
obstoji že nad 30 let

S. BERGER

DUNAJ I., Wipplingerstrasse 29.

Vzorci so v rabi in se lahko ogle-
dajo v „Zvezi slov. posojilnic“ v
Celju in pri mnogih drugih po-
sojilnicah in hranilnicah v vseh
slovenskih pokrajinah. 104-30

Jamajka-Rum

znamka „Santa Elena“
izvrstna kvaliteta, se dobi v
drogerijskih in špicerijskih
trgovinah. 10-3

Mlad (61) 2-1

trgovski pomočnik

izurjen v trgovini mešanega blaga,
vešč slovenskega in nemškega jezika,
želi službo takoj nastopiti.

Naslov pove upravništvo „Domovine“.

Cunard Line.

Najboljša in najcenejša, zelo pripravna vožnja

v Ameriko!

Vsakah 14 dni vozijo

Trst-New-York

parniki z dvema vijaki in brezžičnim brzojavom
opremljeni. 10.000 ton noseči. — Pojasnila in
vozni listi se dobijo pri zastopniku

ANDREJ ODLASEK, Ljubljana
Slomšekove ulice št. 25.

Bližnji odhodi parnikov iz Trsta: PANNONIA 20. no-
vembra 1905. CARPATHIA II. decembra 1905.
(1) SLAVONIA I. januarja 1906. 16

Cene primerno nizke. Delo solidno
in se v teku tedna izgotovi. Lišp
ni treba odstraniti. Za vse v
snaženje izročene stvari se jamči.

H. VOLK

Šoštanj, Štajersko.

Kemična pralnica

urejena z najnovjšimi stroji na
par in elektriko, se priporoča za
snaženje vsakovrstnih oblek itd.

Zbiralnica v Celju pri gospodu

Josipu Hočevanju

projaški modni salon, Kolo-
lodvorska ulica.

(64) 67-1

Naprodaj je hiša

zelo prostorna in velika, 8 minut oddaljena od že-
lezniške postaje blizu mesta na Spodnjem Štajerskem,
ob okrajni cesti, v prijaznem trgu, kjer je več tovarn
in kamor zelo radi prihajajo letoviščniki. Poleg hiše
je v posebnem poslopju novozgrajena peč za pekarijo.
Hiša je posebno pripravna za gostilniško obrt. S hišo
vred vred se tudi proda nekaj njiv, travnik in gozd.

Več pove upravništvo „Domovine“.

(65) 4-1

Zdravstveni hlačniki

„Patent Mach“ * se dobivajo &

40, 65, 80, 120, 135, svileni 150, 180, za dečke 25, 35, 50, 60, svileni 90

v naslednjih prodajalnah:

Braslovče, Peperko Tom.

Celje, Puttan N.

Dobrna, Strasser Paul.

Gotovlje, Malgaj Fr.

Gornji grad, J. Božič.

Hrastnik, Bauerheim P.

Loka, Jakša Ivan

Mozirje, Žuža Fr.

Nova cerkev, Arlič Mih.

Polzela, Cizel Josip

Rečica, Konzumno društvo.

Zibika, Založnik J.

Št. Jurij ob J. Ž., Kavčič M.

Št. Jurij ob T., Rizman M.

Št. Peter, Korun Fr.

Šmarje, Stupica Fr.

Šmarje, Löschnik Jan.

Teharje, Wengust Fr.

Trnovlje, Fazarine A.

Vransko, Schwentner K.

Vojnik, Zottl Fran.

Žusem, Gajšek Flor.

Prodajalne v drugih krajih daje c. kr. izkl. pr. tovar. za hlačnike Fr. Mach, Bruo.

Jako dobro poljčansko

Vino

(približno 30 polovnjakov l. 1904 in
in 30 polovnjakov l. 1905) je po ceni

naprodaj.

Naslov pove upravništvo „Domovine“.

(13) 20-15

Dajte otrokom

tečne testenine Žnideršič
& Valenčiča, ako jih ho-
čete imeti zdrave in ::::
rdečelične.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem
se priporoča v izdelovanje

vsakovrstnih pušk

za lovce in strelce po najnovjših sistemih pod
popolnim jamstvom. Tudi predeluje samokres-
nice, sprejema vsakovrstna popravila ter jih
točno in dobro izvršuje. — Vse puške so na
c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. —
Slovenske ali nemške cenike na zahtevanje
(9) zastoj in poštne prosto. 50-34

V najem oziroma na račun
se da (49) 3-2

gostilna

na Starem gradu

s celim posestvom pod jako ugodnimi pogoji. — V slučaju, da se kupec oglasi je vse skupaj

== naprodaj ==

prav za nizko ceno. Več pove lastnik
JOS. ZABUKOVŠEK, krojač, Celje.

Učenca

(55) 3-3

sprejme takoj trgovina z mešanim blagom

A. GEISS v Žalcu.

Stanovanje in hrana prosta.

„Ne kliči vruga!“ Izvirna šalo-
igra v enem
dejanju po 50 stot., po pošti 10 stot. več.
„Trije tički!“ Burka v 2 dejanjih
po 60 stot., po pošti
10 stot. več; dobiva se pri lastniku
J. Arhar, v Trstu, ul. Chiozza 6, pri
A. Gabršček v Gorici in L. Schwentner
v Ljubljani. (58) 5-2

Priloge za valjanje
perila (valjarje), - - -
pralne stroje, stroje
za izžemanje, omare
za led najboljšje kon-
strukcije daje

tvrdka
S. Berger
Dunaj I.
Wipplingerstrasse 29.
Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto
(7/a) 104-80

Parna žaga Deghenghi v Ljubljani

kupuje

! sledeče vrste, smrekovega, jelkovega,
borovega, bukovega in hrastovega
okroglega lesa (hlode) potem hrastove
deščice (frize) po dnevni ceni, kakor
! tudi **gozde** pripravljene za posekati.

Ponudbe na-
sloviti je na

Parno žago Deghenghi v Ljubljani

Cesta na Rudolfovo železnico št. 47. — Pisarna: Šelenburgove ulice št. 6.

(8) 100-28

Vizitnice priporoča Zvezna tiskarna.

Južnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. pro-**
== sinca 1905 pri zemljiških posojilih od pet na **==**

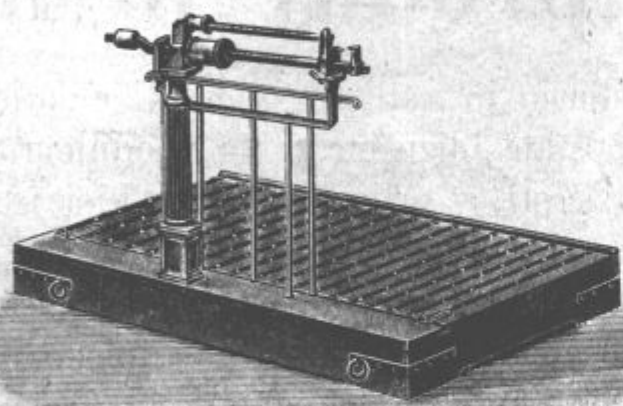
štiri in tričetrt odstotke

Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih
Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

(43) 50-1

Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot dosedaj **4%**.

RAZLIČNE TEHTNICE.

ŠTEDILNA OGNJIŠČA,

VSAKOVRSNE VODOVODE,

Izdelujem nove ter popravljam
tudi stare, bodisi decimalne,
premostne ali sploh vsake vrste
tehtnice.

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor
tudi mala in prosta, izdelujem sam. Za
ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor
tudi zidarska dela z jamstvom dobrega
izvršila. — Štedilna ognjišča imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista bitro izvrše.

bodisi iz studencev, vod-
njakov ali hidravličnimi
vidri, odkoder se voda lahko
poljubno napelje bodisi v

PREVZAMEM POPOLNO NAPRAVO KOPALIŠČ,

mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnice, ravne ali okrogle.

VSAKOVRSNE ZELEZNE OGRAJE

okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve.

Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela
po tovarniških cenah.

Priporočam se za obilno naročbo

(19) 52-3

Ivan Rebek,

stavbeni in umetni ključalničar
CELJE, Poljska ulica št. 14.

